

การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๒

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชนะ นิลรัตน์

พัฒนศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

21 ธ.ค. 13

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๑๑ มีนาคม ๒๕๑๕

การศึกษาค้นคว้าแบบพระราชพิธีไทย ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๒

บทคัดย่อ

ของ

ชนะ นิลรัตน์

เสนอขอพบทำวิทยานิพนธ์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕

ความมุ่งหมายที่สำคัญของการศึกษาค้นคว้า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู และทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๒ จำนวน

๘
๒๕ คน เป็นชาย ๑๓ คน หญิง ๑๒ คน ผลของการศึกษามีดังนี้

๑. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย
ทั้งการยอมรับ ทั้งสามกิจกรรม แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์
ทางบวกกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ทั้งปัญญาธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๑
แสดงว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ทั้งปัญญาธรรม
สูงกว่าคะแนนอื่น ๆ

๒. การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย ทั้งการยอมรับ ทั้งสามกิจกรรม และทั้งปัญญาธรรม

๓. การเปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า
ไม่มีความแตกต่างกันในทัศนคติแบบประชาธิปไตย ทั้งการยอมรับ ทั้งสามกิจกรรม
และทั้งปัญญาธรรม.

A STUDY OF DEMOCRATIC ATTITUDES OF M.S. III
STUDENTS IN EDUCATIONAL REGION 2

ABSTRACT

BY

CHANA NINRAT

Presented in Partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree

Srinakharinwirot University

March 11, 1976

o

The main purposes of this study were to investigate the relationship among democratic attitudes, democratic child rearing method and teacher's democratic student ruling method. Subjects were 274 students from M.S. 3 in Educational region 2, consisting of 137 boys and 137 girls. The results of this study were as follow :

1. There was no significant relationship between democratic child rearing method and democratic attitudes : Respect for Individuals and Sharing, Participating and Co - operating, but there was a positively significant relationship between democratic child rearing method and democratic attitude : Faith in the Method of Intelligence ($P < .01$). That is, the children whose parents use democratic attitudes in child rearing obtained higher Faith in the Method of Intelligence attitude scores than other attitudes.

2. There was no significant relationship between teacher's democratic student ruling method and democratic attitudes : Respect for Individuals, Sharing Participating and Co - operating and Faith in the Method of Intelligence.

3. In comparing democratic attitudes scores of boys and girls, it was found that there was no difference between the two sexes on democratic attitudes : Respect for Individuals, Sharing Participating and Co - Operating and Faith in the Method of Intelligence.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปริมาณพันธบัตรนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นต้นทุนของการศึกษากฎการปฏิรูปการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้.

ศาสตราจารย์ ประธาน

ดร. วิเศษ. กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมควร อภัยพันธุ์ อาจารย์อังคณา สายยศ
ที่อนุเคราะห์ในคำแนะนำ และความช่วยเหลือทุกประการอย่างยิ่ง จนปัญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
ลุล่วงไปควยดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ถิ่น แพเพชร ศิษยานุเทศิกเขตศึกษา ๓ ที่อนุเคราะห์
ในเรื่องแบบทดสอบ คำแนะนำ และกำลังใจบาโดยตลอด

ขอขอบคุณ อาจารย์ นิคม นิลรัตน์ วิทยาลัยครูสงขลา ที่อนุเคราะห์ในการตรวจ
แบบทดสอบ และคำนวณแก้ไข

ขอขอบคุณ อาจารย์ ครู นักเรียน ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่อนุเคราะห์ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ ทุกท่านที่มีส่วนในการวาง
รากฐานการศึกษาให้แก่วิชาชีพ.

ชนะ นิลรัตน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
๑	บทนำ	๑
	ความหมาย	๑
	ความมุ่งหมายในการรณกถา	๔
	ความสำคัญของการศึกษาคนกวาง	๔
	ขอบเขตของการศึกษาคนกวาง	๕
	ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์เฉพาะ	๕
๒	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคนกวาง	๗
	สมมติฐานของการคนกวาง	๑๘
๓	วิธีดำเนินการคนกวาง	๒๐
	กลุ่มตัวอย่าง	๒๐
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๑
	การดำเนินการสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๔
	การวิเคราะห์กับข้อมูล	๒๕
	ลำดับขั้นตอนของการวิเคราะห์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	๒๖
๔	ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๐
	สรุปผลที่ใช้ในการวิเคราะห์	๓๐
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๐
	ตอบ ๑ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู	
	แบบประชาธิปไตยกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย	๓๒

ตอน ๒ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครอง

นักเรียนแบบประชาธิปไตยโดยองค์การกับทัศนคติ

แบบประชาธิปไตย ๓๕

ตอน ๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติ

แบบประชาธิปไตยระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ๓๘

๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ๓๙

ความมุ่งหมายในการศึกษาก่อน ๓๙

กลุ่มตัวอย่าง ๓๙

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาก่อน ๓๙

การวิเคราะห์ข้อมูล ๔๐

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๔๐

การอภิปรายผลการวิจัย ๔๓

ข้อเสนอแนะ ๔๔

บรรณานุกรม ๔๗

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. ๕๒

ภาคผนวก ข. ๕๖

บทคัดย่อ ๗๐

ប្រធានាធិបតី

การวาง	หน้า
๑	แสดงจำนวนนักเรียนแยกตามจังหวัด โรงเรียน และ เขต
๒	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนข้อสอบแบบปรนัย โดย
๓	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบปรนัยโดย
	กับทัศนคติแบบปรนัยโดย
๔	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบปรนัยโดย
	กับทัศนคติแบบปรนัยโดยของนักเรียนชาย
๕	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบปรนัยโดย
	กับทัศนคติแบบปรนัยโดยของนักเรียนหญิง
๖	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบปรนัยโดย
	แบบปรนัยโดยของครูกับทัศนคติแบบปรนัยโดย
๗	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบปรนัยโดย
	แบบปรนัยโดยของครูกับทัศนคติแบบปรนัยโดย
	ของนักเรียนชาย
๘	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบปรนัยโดย
	แบบปรนัยโดยของครูกับทัศนคติแบบปรนัยโดย
	ของนักเรียนหญิง
๙	แสดงค่าเฉลี่ยสำคัญของความแตกต่างระหว่างนักเรียนชาย
	กับนักเรียนหญิงของทัศนคติแบบปรนัยโดย
๑๐	แสดงค่าความแตกต่าง (t) ของแบบทดสอบทัศนคติ
	แบบปรนัยโดย

๑๑	แสดงค่า $N, \sum X, \sum X^2$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ	๕๔
๑๒	แสดงค่า $N, \sum X, \sum X^2$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ ของนักเรียนชาย	๕๔
๑๓	แสดงค่า $N, \sum X, \sum X^2$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ ของนักเรียนหญิง	๕๕
๑๔	แสดงค่า $\sum XY$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ	๕๕

บทนำ

๐ คำนำ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยยึดถือหลักเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ การเป็นประชาธิปไตยนั้นแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

๑. ประชาธิปไตยในลักษณะของอุดมการณ์ หมายความว่าประชาชนต้องมีความรู้สึกนึกคิด หักเหน็ด ความรู้สึกในคุณค่าของหลักการสำคัญของประชาธิปไตย อาทิ หลักเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ และจะต้องยึดถือหลักการต่าง ๆ เหล่านี้ไว้มั่นคง

๒. ประชาธิปไตยในรูปแบบของการปกครอง หมายถึงการมีรัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีรัฐบาลที่มาจากประชาชน

๓. ประชาธิปไตยในลักษณะวิถีทางของชีวิต หมายความว่า หลักการต่าง ๆ ของประชาธิปไตย อาทิ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ จะต้องได้รับการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคลทุกคน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้ประชาธิปไตย ในรูปแบบการปกครองดำเนินไปด้วยดี (ปรีชา พงษ์ไกรเลิศ, ๒๕๑๔ : ๒ - ๑๒)

ในยามที่คนไทยส่วนใหญ่กำลังต้องการที่จะให้ประชาธิปไตยในทางการเมืองถึงขนาด เอาชีวิตเขาแลก บวจะได้มีการให้ความสนใจต่อประชาธิปไตยในลักษณะวิถีทางของชีวิต เพราะ ประชาธิปไตยส่วนนี้จะเป็นพื้นฐานรองรับประชาธิปไตยในทางการเมืองให้ไปได้ตลอดรอดฝั่ง (ขง/กมล สมวิเชียร (๒๕๑๓) : ๔๔ - ๔๕) ใ้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำประชาธิปไตยในจิตใจ ไว้ดังนี้

๑. การเป็นคนหนักแน่น ไม่หวั่นไหว
๒. การเคารพในสิทธิของกันและกัน
๓. การมีทัศนคติที่ดีต่อคนอื่น

๔. การยอมรับความคิดเห็นของกันอื่น

๕. รัฐธรรมนูญ

เอเบนสไตน์ (Ebenstein, 1961 : 125 - 126) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับประชาธิปไตยทางวิถีทางของชีวิตว่า มีลักษณะสำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. การไม่ผูกมัดเป็นหลักในการทวงถามใด ๆ
๒. มีการปรึกษาหารือและยอมรับในความผิดกันและกัน
๓. มีความเสมอภาคกันตามชั้นมูลฐานของมวลมนุษย์
๔. การยอมรับและเน้นถึงความสำคัญของแต่ละบุคคลในสังคมเป็นหลัก
๕. รัฐคือกลไกที่นำพาไปในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชน
๖. การจัดการหรือการหรือสาขาใด ๆ ต้องเป็นไปโดยเสรีและความสัจจริง
๗. การเคารพกฎหมายใด ๆ ก็ต้องคำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของประชาชน
๘. เน้นถึงวิธีการทางกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม

ความคิดในเรื่องนี้ ศาโรช บัทกรี (๒๕๑๔ : ๑๓๗ - ๑๔๐) ยืนยันว่า ประชาธิปไตยทางวิถีทางชีวิต เป็นสัจพจน์ที่หาพระห้วงมโนในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งวิสัยทัศน์สำคัญที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติต่อกันตามแนวทาง ๓ ประการ คือ

๑. มีการเคารพซึ่งกันและกันอย่างสูง (Respect for Individuals) หรือเรียกว่า การยอมรับ
๒. มีการแบ่งปันกัน ร่วมงานกัน และประสานงานกัน (Sharing, Participating, and Co - operating) หรือเรียกว่า สัมภักดิ์ธรรม
๓. มีความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา (Faith in the Method of Intelligence) หรือเรียกว่า ปัญญาธรรม

เวอร์บา (Verba, 1965 : 14) ได้กล่าวว่าจุดเริ่มต้นของความเป็นประชาธิปไตย เพื่อรวบรวมกันในสังคมประชาธิปไตยนั้นไปเื่องงาย จะคงได้ร้บมาจากการบวนการสังคมประกิด (Socialization process) รวมทั้งได้เคยปฏิบัติตามตามกระบวนการประชาธิปไตยจากครอบครัว และโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสันโษ เบ็บแสวง เลิศ (๒๕๑๖ : ๕) ที่ว่า จุดเริ่มต้นในการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยคือ บ้าน และโรงเรียน การสร้างบุคลิกภาพ พัฒนาคติทางวิถีทางประชาธิปไตยนั้นกระทำได้โดยครอบครัว เป็นแห่งแรก (Ebenslein, 1961 : 143)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้กล่าวว่า "ในประเทศประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ครอบครัวย่อมเปรียบเสมือนรัฐสภาขนาดเล็กที่มีอิทธิพลต่อการปกครองอย่างมาก" อริสโตเติล และเพลโต ได้กล่าวถึงว่า ครอบครัว เป็นกลุ่มอิทธิพลทางธรรมชาติกลุ่มแรก และมีความสำคัญต่อการเลี้ยง และการดำเนินชีวิต (สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, ๒๕๑๕ : ๓๔) หรือดังที่ กุลล สบวิเชียร (๒๕๑๖ : ๔๒) กล่าวว่า "ประชาธิปไตยเริ่มต้นในครอบครัว" และสามารถ ปลูกฝังทัศนคติแบบประชาธิปไตยในสถาบันทางการศึกษา ดังที่นักการศึกษาของสหรัฐอเมริกาผู้หนึ่ง แสดงทัศนะไว้ว่า "ประชาธิปไตยจะเริ่มมีขึ้นได้ ย่อมเกิดขึ้นในโรงเรียนก่อนเหมือน ถ้าหากว่า โรงเรียนไม่ม้ลักษณะของประชาธิปไตยก็อย่าหวังเลยว่าเราจะพบความเป็นประชาธิปไตยในที่อื่นๆ" (กรรชิต บุญสิทธิ์, ๒๕๑๔ : ๔๔)

จากความคิดเห็นและเอกสารต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นการยืนยันได้ว่า การที่เด็กจะมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย คำนึงวิถีทางชีวิตในรูปแบบประชาธิปไตย เด็กจะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดู จากบ้านและการปกครองจากโรงเรียนแบบประชาธิปไตยมาก่อน จึงจะเิดเป็นผู้ใหญ่ที่ดำเนินชีวิต ในสังคมประชาธิปไตยกับผู้อื่นได้ อย่างไรก็ดี การวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แทบกล่าวได้ว่า ยังไม่มีเลย ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษารื่องนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับ บิการมาตรา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ผู้เิดของกับเด็ก และโดยเฉพาะประเทศไทย การานการนี้ปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะทราบว่า เด็กเรียนใหม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบ้านและโรงเรียน ในลักษณะที่เอื้ออานวย ให้เกิดทัศนคติแบบประชาธิปไตยมากน้อยเพียงไร

ความมุ่งหมายในการตรวจ

๒๔

๑. เพื่อให้ทราบว่า การอบรมเชิงบูรณาการวิชาชีพไทยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้ง ๓ ด้านคือ ด้านการยอมรับ ด้านวิถีชีวิต และด้านกฎเกณฑ์ของนักเรียนหรือไม่

๒. เพื่อให้ทราบว่า การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครูมีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้านหรือไม่เพียงใด

๓. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติด้านประชาธิปไตยแต่ละด้านระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงว่าต่างกันหรือไม่เพียงใด

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๒๕

๑. เพื่อให้ทราบถึง ผลการอบรมของนักเรียน ของ เจตนคติและภาพลักษณ์ของการอบรมเชิงบูรณาการวิชาชีพไทย ที่สัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย เพื่อให้สามารถสรุปผลการวิจัยการอบรมเชิงบูรณาการวิชาชีพไทย ซึ่งเราได้ศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตย สามารถปรับตัวและพัฒนากิจการทางคุณลักษณะแบบประชาธิปไตยได้

๒. เพื่อให้ครู อาจารย์ ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในการสอน การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตย ที่สัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียน และยังเป็นเรื่องช่วยเสริมการเรียนการสอนในด้านการศึกษา ปรับปรุงหลักสูตร วิจัยสอน เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการปกครองประชาธิปไตย

๓. เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนได้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้หาทางส่งเสริมหรือช่วยเหลือแก้ไข ให้นักเรียนสามารถปรับตัว และดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างดี อันจะเป็นรากฐานต่อการพัฒนาการเบื้องต้นระบอบประชาธิปไตยของชาติต่อไป

๑. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้ทางสังคม ทักษะชีวิตแก่ประชาชนไทย ด้านการยอมรับ
 สามัคคีธรรม และ วัฒนธรรม ระหว่างนักเรียนชาวอเมริกัน เพื่อขยายเครือข่าย
 ผู้ปกครอง ผู้เผยแพร่ ผู้เก็บข้อมูล วิทยุชุมชน และกรอบรับส่งข้อมูลได้แก่
 บุคลากร และหัวหน้าหน่วยงาน ประชาชนไทยโดยผ่านทางหน่วยงาน

๒. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

๒.๒ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๘
 ของโรงเรียนประจำจังหวัด เขตศึกษา ๒ จำนวน ๓๕ คน ชาย ๑๗ คน หญิง ๑๘ คน

๒.๖ ขอบเขตของความสนใจเฉพาะ

๑. ทัศนคติแบบประชาธิปไตย หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรักใคร่ของนักเรียน
 ในลักษณะเชิงนิมิต (Positive) คือ ใจดี กล้าหาญ หรือนิยม ในลักษณะนี้
 (Negative) คือ เบียดเบียน โป๊วใจ และยึดถือสิ่งหนึ่งสิ่งใด การรู้จัก
 ไปถึงกับรอบหรือเกินจุด ที่พอควรกับการดำรงชีวิตในสังคมที่ตนต้องมีความสัมพันธ์
 ซึ่งกันและกัน มีลักษณะสำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ

๑.๑ เคารพสิทธิ (Respect for Individuals) หมายถึง การที่
 นักเรียนจะเคารพและยอมรับซึ่งกันและกันทั้งในด้านความคิดเห็น สิทธิ และความเป็นมนุษย์
 ให้เท่าเทียมกันของทุกคน

๑.๒ สามัคคีธรรม (Sincerity, Partnership and Co-operating)
 หมายถึง การที่นักเรียนจะเข้าใจหาความดีเห็น และแบ่งปันความดีเห็น วัตถุ ความสุข
 อาสาทำงานที่ตนมีความสามารถอย่างเต็มที่ทุก ๆ อย่าง ร่วมมือกันทำงานตามความสามารถ
 วางแผนร่วมกัน และมีการประสานงานกัน

๑.๓ ปัญญาธรรม (Faith in the Method of Intelligence)

หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในลักษณะที่ยอมรับความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา มีความกตัญญูอย่างอิสระ การริเริ่มในกิจกรรมต่าง ๆ มีความกตัญญูอย่างไตร่ตรอง สุขุมรอบคอบ และมีเหตุผล

ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม วัดได้ด้วยแบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

๒. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม พ่อแม่มีความอดทน ไม่ตามใจจนเกินไป และเข้มงวดกวดขันจนเกินไป รู้จักยกย่องนับถือ ความซื่อสัตย์และความดีของเด็ก ให้ความร่วมมือตามโอกาสอันเหมาะสม

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย วัดด้วยแบบทดสอบของ ดัน แพเพอร์

๓. การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู หมายถึง การแสดงออกของครูต่อนักเรียนที่ศึกษาว่า ครูให้เหตุผลของนักเรียนมากน้อยแค่ไหน การตัดสินใจต่าง ๆ ภายในห้องครูทำโดยให้เหตุผล และปฏิบัติด้วยความยุติธรรมต่อนักเรียนทุกคน กฎเกณฑ์และกิจกรรมต่าง ๆ ภายในห้องเรียน ครูใช้วิธีการประชาธิปไตย คือครูถือนักเรียน นักเรียนถือนักเรียน ปรีกษาหารือกัน ร่วมกันวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู วัดด้วยแบบทดสอบของ ดัน แพเพอร์ และคณะศึกษานิเทศก์เขตศึกษา ๓

๔. ครู หมายถึง ครูทุกคนที่เคยสอนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงปัจจุบัน

๕. พ่อแม่ หมายถึง พ่อแม่หรือบุคคลอื่นที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมา เป็นเวลานานที่สุด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

๑. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

เนื่องจากคำว่า "ประชาธิปไตย" ในแง่ปรัชญา หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่ง (A kind of human relationship) ซึ่งการจะทราบความหมาย หรือวิธีการปฏิบัติอันใดอันหนึ่งว่าเป็นประชาธิปไตย ก็ที่ ส.โรธ บัฟเฟอ (๒๔๑๔ : ๑๔ - ๑๕) กล่าวว่า สัมพันธภาพที่เรียกว่าประชาธิปไตยนั้น มีลักษณะสำคัญอยู่ ๓ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. มีการเคารพซึ่งกันและกันอย่างยิ่ง (Respect for Individuals) ถ้าพูดเป็นคำศัพท์ทฤษฎีแล้วก็คือ "การยอมรับ" คือทุกคนจะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทั้งกาย วาจา และความคิด ทุกคนจะเคารพในความคิดของผู้อื่น ทุกคนย่อมแสดงความกตัญญูออกมาได้โดยไม่ลวง เกินผู้อื่น ย่อมมีการได้โอกาสและเคารพแก่ความคิดของกันทุกคน

๒. มีการแบ่งปันกัน ร่วมงานกัน และประสานงานกัน (Sharing, Participating and Co - operating) หมายถึงว่า ผู้ใดสามารถทางใด ก็อาสาช่วยแบ่งงานไม่ทำ ไม่ขายเมืองและหลีกเลียง ร่วมมือกันทำงานหมดความอหังการ และประสานงานกันหมด โดยทำหน้าที่ใดควรกันตามแผนซึ่งร่วมกันวางไว้แล้ว ไม่ว่าใครต้องถึง ก้อนแก่ง เนื่องจากเห็นแก่ตัวเอง ถ้าพูดเป็นคำศัพท์ทฤษฎีแล้วก็คือ "สามัคคีธรรม"

๓. มีความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา (Faith in the Method of Intelligence) พูดเป็นคำศัพท์ทฤษฎีก็คือ "ปัญญาธรรม" การที่คนเรานับถือกันและร่วมมือสามัคคีกันนั้น บางทีอาจนับถือกันและร่วมมือกันไปในทางที่ผิด เช่นร่วมมือกันตั้งโรงเรียนสอนให้เป็นคนชั่ว เป็นคนโกงนี่แหละคือ "ปัญญา" เป็นเรื่องเห็นจริง และวิธีทางเป็นทางเร็วให้เร็วไปได้ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งทีเดียว ดังนั้นจึงสภาพประชาธิปไตยจึงมีการนับถือปัญญาธรรมอย่างยิ่ง คนกระตือรือร้น คนร่าเริง ฯลฯ จะเป็นพลเมืองที่ดีก็ต่อเมื่อมีปัญญาและศีลธรรม ดังนั้นคนในสังคมประชาธิปไตย จึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาค้นคว้า เพื่อจะได้มีปัญญาธรรม

วีรยุทธ วิเชียรโรจิ (๒๕๖ : ๑๕๒ - ๑๕๕) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเกณฑ์
สำคัญของการเป็นประชาธิปไตยเพิ่มเติมกว่าที่กล่าวไปนี้

เกณฑ์ข้อที่ ๑ ไก่แก่เกณฑ์แพ "การยอมรับ" ซึ่งก็คือ การเคารพในสิทธิ
เสรีภาพและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน

เกณฑ์ข้อที่ ๒ ไก่แก่เกณฑ์แพ "การร่วมกัน" ก็คือ การร่วมกันประชุม
ปรึกษาหารือกัน ทั้งแง่ของการวางแผน ปฏิบัติงานร่วมกันแบบเดียวกัน เกียงไหล
และประเมินผลงานร่วมกัน โดยทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานและตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

เกณฑ์ข้อที่ ๓ ไก่แก่เกณฑ์แพ "ปัญญาธรรม" ซึ่งก็คือ การใช้ปัญญา
ในรูปของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในการขบคิดแก้ปัญหาของบุคคลและของกลุ่ม

เกณฑ์ข้อที่ ๔ ไก่แก่เกณฑ์แพ "วินัยธรรม" อันจะเป็นกลไกที่สร้าง
ความเหมาะสมพอดีและชอบเขตสิทธิเสรีภาพ ตลอดจนการวางวางส่วนในหน้าที่ควบคู่กันไป
กับการใช้สิทธิเสรีภาพ

เกณฑ์ข้อที่ ๕ ไก่แก่เกณฑ์แพ "คุณธรรม" ซึ่งเป็นเกณฑ์เกี่ยวกับการมีศีลธรรม
ประจักษ์ ในเรื่องของความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม และมีความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อม
ในที่เกี่ยวข้องกับความโลภ ความโกรธ และความหลง ความรักเมตตา ถ้าหากบุคคลและสังคม
หย่อนในเกณฑ์ข้อนี้ ระบบประชาธิปไตยก็จะถูกใช้ไปในทางผิดได้

ลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยข้อที่ ๑ สอดคล้องกับความนึกของ ชไนด์แมน
(Schneideman, 1945 : 19 - 27) ว่าประชาชนที่อยู่ในสังคมประชาธิปไตยที่มีวิถีทาง
ดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย จะต้องที่เข้าใจ เป็นประชาธิปไตย มีทัศนคติที่ดีต่อประชาธิปไตย
อย่างแนบแน่นฝังลึกลงไปจิตใจของประชาชน ลักษณะหนึ่งของบุคคลในสังคมประชาธิปไตยคือ
จะต้องยอมรับว่าทุกคนมีคุณค่า เคารพในความคิดเห็น การยอมรับว่า ทุกคนมีความสำคัญ
เท่าเทียมกัน หรือเรียกว่า ยอมรับนับถือเอกลักษณ์บุคคลได้

ผู้ที่มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันคือ กบฏ ศังขวิเชียร (๒๕๑๓ : ๕๐ - ๕๒) ว่าหลักเกณฑ์วินิจฉัยสันนิษฐานภาพระหว่างบุคคลว่าเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ ที่สำคัญที่สุดคือการเคารพในสิทธิของกันและกัน ขอมรับทั้งความคิดเห็นและทัศนคติที่แตกต่างกับตนเอง (สนธิ สันติการ, ๒๕๑๓ : ๒๔) มีทัศนคติที่แน่นอนโดยปราศจากการคำนึงถึงยศ ตำแหน่ง ศาสนา ชาติการเมือง หรือฐานะของเขา ขอมรับและถือว่าทุกคนมีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันหมด (Mursell, 1955 : 31 - 32) เคารพศักดิ์ศรีผู้อื่นคือ ให้เกียรติแก่ความคิดและบุคคลทุก ๆ คน ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะปรีชาดำเนิด หรือฐานะทางสังคมใด ๆ (วิชัย กันศิริ, ๒๕๑๓ : ๕๓)

ลักษณะสันนิษฐานภาพประชาธิปไตยข้อที่ ๒ สอดคล้องกับความคิดของ อมร รัชสาสัย (๒๕๑๕ : ๑๑) ที่ว่า ประชาธิปไตยของรับว่าคนมีความสามารถคนละด้าน และมีประโยชน์ต่อสังคมเป็นส่วนรวม คนคว้ง งดงาม การโง่ คนทำสวน คนขับรถ ล้วนแก่ประโยชน์ทั้งสิ้น ประชาธิปไตยส่งเสริมความเสมอภาคให้ ให้อยู่คนได้มีโอกาสแสดงความสามารถ

ธนิญญา เตชะทิพย์ (๒๕๑๒ : ๓๑) ได้กล่าวถึงลักษณะประชาธิปไตยด้านสำนักศีลธรรมไว้ว่า ชัยธรรมที่เรียกว่าสำนักศีลธรรม อยู่เพราะเหตุเข้ากับธรรมเรื่องสังกตวัตถุในทางพุทธศาสนา ซึ่งอยู่ใน ๔ ประการ คือ

๑. ทาน ได้แก่การให้เงิน
๒. ปิยวาจา ได้แก่การพูดจาไพเราะ อ่อนหวาน
๓. อัตถจริยา ได้แก่การบำเพ็ญประโยชน์
๔. สมานัตตตา ได้แก่การวางตัวให้เหมาะสม ไม่ไว้ตัวจนเกินไปจนโกรธเข้าไม่ถึงและไม่ปล่อยตัวจนเกินไปจนใคร ๆ ก็เข้าได้

สมาน แสงมะณี (๒๕๑๕ : ๑๑๕ - ๑๑๖) ได้กล่าวถึงหลักแห่งประชาธิปไตยด้านสำนักศีลธรรมไว้ว่า ราษฎรแต่ละคนอาจมีสิทธิของตนในการออกเสียงหรือแสดงความคิดเห็นของตนทุกรางวัลที่โอกาส ไปมอบให้กับสิทธิ ราษฎรทุกคนต้องยินยอมปฏิบัติตามกฎหมายหรือมติของชนส่วนใหญ่ที่ออกเสียงกันโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่บิดพลิ้ว หรือหลีกเลี่ยง และราษฎรในสังคมนั้นช่วยกันกายกอบดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม เพื่อช่วยกันรักษากฎหมายของสังคมนั้น ๆ

การทำงานเป็นหมู่ จะต้องมีลักษณะต่อไปนี้

- หมู่จะต้องรับผิดชอบร่วมกันในผลงานของหมู่
- ทุกคนในหมู่จะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและแบ่งงานกันทำ
- การทำงานในหมู่จะต้องมีหัวหน้าเป็นผู้นำในหมู่ เพื่อตัดสินใจแนะนำ

ในเรื่องต่าง ๆ

- สมาชิกในหมู่จะต้องเชื่อมั่นกำลังของหัวหน้าหมู่ที่สั่งการโดยชอบ
- สมาชิกในหมู่จะต้องแสดงความกตัญญูเห็นเมื่อมีโอกาสของหมู่มาถึง
- สมาชิกจะต้องให้โอกาสคนอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นด้วยบริสุทธิ์ใจ

และใจเป็นธรรม

- สมาชิกจะต้องยอมรับมติส่วนใหญ่ของหมู่

ผู้ที่พัฒนาคติแบบประชาธิปไตย ยังจะต้องถือประกอบที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง คือ "การศรัทธาในวิถีการแห่งปัญญา" หรือ "การเชื่อในหลักของ เหตุผล" ซึ่งเรียกในอีกรูปหนึ่งว่า "ปัญญาธรรม" (โกศล บารมย์, ๒๕๖๑ : ๓๔๘)

ปัญญาธรรมนั้น กล่าว "ปัญญา" ในทางพุทธศาสนาได้ให้ความหมายว่า "ความรู้" ที่เกิดของปัญญา หรือความรู้มี ๓ ประการ ดังนี้คือ

๑. จินตปัญญา ปัญญาหรือความรู้อันเกิดจากการที่ไตร่ตรองหาเหตุผล
๒. สุตตปัญญา ปัญญาหรือความรู้อันเกิดจากได้สดับตรับฟัง
๓. ภาวณามปัญญา ปัญญาหรือความรู้อันเกิดจากการอบรมและทดลอง

ให้ปัญญานี้ขึ้นในตน (ธนิส ญาณพิทักษ์, ๒๕๖๒ : ๓๒)

จะเห็นได้ว่าผู้ที่ศรัทธาในประชาธิปไตยจะต้องเป็นคนหนักแน่น อุดมคติ มีจิตศรัทธา (กึกฤทธิ์ ปราโมช, ๒๕๖๒ : ๓๓๕ - ๓๓๖) มีวิสัยทัศน์ตนเอง มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกทางขวาง มองรับสภาพคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนเองได้ และแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (วีรบุรุษ วิเชียรโชติ, ๒๕๖๒ : ๕๐) รู้จักประมาณตน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความสุขุมรอบรู้ในการแก้ปัญหา (พจน์ ละเพียรชัย, ๒๕๖๒ : ๑๖) มีความรอบรู้

การนาคตนเอง การก่อกำเนิดผู้อื่น (Michaelis, 1953 : 36 - 42) ปิ่ความเชื่อว่า
ปัจเจกชนเป็นหน่วยหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง อำนวยไว้ในสิ่งไปเสียสละภายนอก
เป็นผู้นิยามศักดิ์ศรีตนเอง (Self - Dignity) การรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ รัฐสภา รัฐนะ
และการให้อภัย กำนันชีวิต อนาคต และโชคชะตาของตัวเอง และการเป็นพลเมืองดี
ในสังคมประชาธิปไตย (Democratic Citizenship) (จงชัย ลักคณสุวรรณ, ๒๕๑๓ :

๑๑ - ๑๓)

ทั้งนี้พอสรุปเป็นนิยามสั้น ๆ ได้ว่าประชาธิปไตยคือสัมพันธภาพบางอย่างซึ่งมีกัน
ในจารวัตรธรรม สำนึกศีลธรรม และปัญญาธรรม หรืออาจกล่าวอย่างคสองของไควา วิถีชีวิต
ประชาธิปไตย ควรยึดถือหลัก "เป็นกันทั้งที่" เคารพศักดิ์ศรีผู้อื่น ไม่เป็นคิของคนส่วนใหญ่
ไว้เหตุผล" นั่นเอง

๒. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เราต่างก็พูดหากร่วมกันคือ ต้องการให้เด็กนั้นเติบโต
ขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่ป้อนภาคภูมิใจ มีควาว่าเร่เป็นสุขในชีวิต สาเหตุที่ทำให้เกิดผลดังนี้มาจากนาย
แกองคประกอบสำคัญอันหนึ่งคือ กรอบแก้ว (สุภา มาลากุล ๓ อยู่ธยา, ๒๕๑๖ : ๔๒)
ซึ่งสอดคล้องกับคากล่าวของ จตุพร จริยะนวิษฐ (๒๕๑๔ : ๑๓) ที่ว่า "กรอบแก้วเป็น
สิ่งแวดล้อมแห่งแรกที่เด็กได้รับการถ่ายทอดทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ก่อนที่จะออกไปเผชิญกับสังคม
นอกเขา."

การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่หลายวิธี ทั้งขึ้นอยู่กับวิธีการของพ่อแม่ แต่ละวิธีมีผลต่างกัน
ทั้งที่ ปุ้ย โรจนบุรานนท์ (สยาบรัฐ, ๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖ : ๕) ได้กล่าวว่า "การเลี้ยงดู
ให้อยู่ในกรอบหรือแบบแผนโบราณเหมือนกันหมด จะทำให้เด็กยึดติด เมื่อหน้าบ เมื่อเด็กโตขึ้น
และพ้นจากกรอบของพ่อแม่ไป เด็กจะไม่รู้อะไร จากจุดหมาย และอาจทำในสิ่งที่ถูกกจากผู้อื่นได้
ตัวอย่างในเรื่องนี้อยู่มาก ผู้ใหญ่จึงควรผ่อนปรนทางความสมควร ไม่ปล่อยเกินไป ไม่กดเกินไป"
แสดงว่า ปุ้ย โรจนบุรานนท์ มีความประสงค์จะให้พ่อแม่เลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตย

เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กนี้ มาจควิน (Baldwin, 1948 : 127 - 136) ศึกษาเด็กอายุประมาณ ๔ ขวบ จำนวน ๒๗ คน โดยให้ครูทำการสังเกต จดบันทึกคุณภาพจากพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ปรากฏว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดู ปกครองแบบประชาธิปไตย มักจะเป็นคนสุขุม ก้าวร้าว ใจกว้าง มีแผนในการดำเนินงาน อยากรู้อยากเห็น ไม่ชอบเป็นผู้นำ มักจะเป็นผู้นำกลุ่ม

✓ ซายมอนด์ (Symond, 1939 : 283 - 285) ศึกษาพฤติกรรมของพ่อแม่ ที่แสดงการยอมรับลูก พบว่า เด็กจะเ็นผู้ที่เพื่อนฝูงรักใคร่ และยอมรับเป็นอย่างดี ชอบเข้าสังคม สนใจการทำงาน ของโลกในแง่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นในภาพเกี่ยวกับตน (Self Concept) สูง ก็รู้สึกดีว่าตัวเองมีค่า มีความอดทน และปลอบภัย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ แรดเค (Radke, 1936 : 396) ที่พบว่าลูกจากครอบครัวที่ปกครองแบบ ประชาธิปไตย พ่อแม่ยอมรับเด็กจะมีลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง เป็นที่ยอมรับของสังคม ให้ความร่วมมือ กับเพื่อนฝูง ไว้วางใจตนเอง และมีความรับผิดชอบสูง

ถัน เทเพเซอร์ (๒๕๑๓ : ๔๔) ศึกษาเด็กวัยหัดเดินศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๓ จำนวน ๒๔๓ คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีความคิดสร้างสรรค์ สูงมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง และแบบการให้ความคุ้มครอง ในปีเดียวกันนี้ รุสซี ฮัลลเชอร์ (๒๕๑๖ : ๔๔) ศึกษาเด็กวัยชั้นประถมศึกษาค้น ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๓๕๐ คน พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีแนวโน้มในตนเอง สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการกดขี่ จากการวิจัยนี้ยังถือว่า เด็กที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมแห่งตนเองดี มีความรับผิดชอบ รู้จักเหตุและผลในการกระทำต่าง ๆ มีการไตร่ตรอง และปฏิบัติตนไปในทางที่สังคมยอมรับ บิดารุ่นที่ มีความอดทน มีลักษณะเป็นมิตรกับคนทั่วไป และมีระเบียบวินัย

จากการศึกษาของ Mites (Hurlock, 1967 : 192 - 194) สรุปได้ว่า เด็กวัยรุ่นที่ถูกเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะพัฒนาแบบแผนของการปรับตัวซึ่งจะทำให้เขา ประสบความสำเร็จในบทบาทของการเป็นผู้นำในอนาคต ส่วนเด็กที่ประสบผลสำเร็จก็จะเป็นเพราะ พ่อแม่ไม่คอยปกป้องที่จะคุ้มครอง ไม่คอยเกรงกีดในการควบคุม พ่อแม่ก็จะยอมให้เด็กตัดสินใจเอง

การนำแบบฉบับมาใช้ในการปฏิบัติของหน่วยงานราชการและเอกชน - ๑ -

[illegible]

ឆ្នាំក្របួននៃក្រុងកំពង់ចាម ខែកើត ១៩ ឆ្នាំឆ្នាំ

[illegible]

Գնվող Գույքի Կատարող Կազմակերպությունը Գնվող Գույքի Կատարող Կազմակերպությունից Գնվող Գույքի Կատարող Կազմակերպության

[illegible]

វិសេសនៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុងស្វាយរៀង។

• ៦

[illegible]

1. БІЛГІ 2. СӨЛӨН 3. БӨЛӨГ 4. БІЛГІ 5. СӨЛӨН 6. БӨЛӨГ 7. БІЛГІ

103-101 (Hurlock, 1964 : 661) RUMAH TINGGAL

[illegible][illegible]

๖. เรือทรงให้กระทรวงศึกษาธิการปฏิรูปการศึกษาของชาติ โดยปรับปรุง โครงสร้าง หลักสูตร และวิธีสอน ให้เป็นประชาธิปไตย และให้มุ่งหมายเพื่อรับใช้ประเทศชาติ และประชาชน

จากผลการค้นคว้าดังกล่าวข้างต้น เราอาจสรุปได้ว่าปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรค ต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนก็คือ คุณภาพของครู (ถ้าหากว่าครูจะนักเรียน ของเรายังด้อยคุณภาพ ก็จะพัฒนาในเรื่องที่เกี่ยวกับประชาธิปไตย การปกครองแบบประชาธิปไตย ในเรื่องไทยก็ยังไม่จะได้ผลเท่าที่ควร (วีรยุทธ วิเชียรโรจน์, ๒๕๑๖ : ๑๕๒)

วีรยุทธ วิเชียรโรจน์ (๒๕๑๖ : ๑๕๒) กล่าวต่อไปว่า เราจะแก้ไขปัญหาคือ เรื่องคุณภาพของครูที่ด้อยพัฒนาเกี่ยวกับความสามารถทางประชาธิปไตยนี้ได้โดยการให้การศึกษาระบบประชาธิปไตยกับประมาณทุกระดับชั้น **นารวม** ทั้ง ผมงทั้งปวง

อริสโตเติล และจอนคูน ต่างก็ทราบดีเห็นของต่งกันว่าในรัฐที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย การศึกษาก็ควรจะได้วัดไปในรูปประชาธิปไตย (สฤษดิ์ เศษ สมบัติพานิช, ๒๕๑๒ : ๓๔๔) ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยทั้งในรูปของการปกครองและในแบบวิถีแห่งการดำเนินชีวิต ผู้ที่มีส่วนในการพัฒนาประชาธิปไตยในวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดรองลงมาจากนิคมการค้าก็คือ ครู (วีรยุทธ วิเชียรโรจน์, ๒๕๑๖ : ๑๕๒)

วีรยุทธ วิเชียรโรจน์ (๒๕๑๖ : ๑๕๒ - ๑๕๔) แสดงทัศนะในการจัดการศึกษาแบบประชาธิปไตยว่า เราควรพิจารณาว่าการศึกษามองตามเกณฑ์ของความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งอยู่ดังนี้

เกณฑ์ข้อ ๑ ได้แก่เกณฑ์ว่า "การยอมรับ" ซึ่งก็คือการเคารพสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน ในข้อนี้การศึกษาแบบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้นักเรียนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นนั้น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนในปัญหาและข้อข้องใจต่าง ๆ ทั้งยังให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากครูได้ ในเมื่อมีเหตุผลเพียงพอ ครูจะคอยเป็นผู้คอยแนะแนวและส่งเสริมความสามารถของนักเรียน ในการแสดงความคิดเห็น ในการอภิปราย และในการแสดงออกในที่ประชุม เปิดให้นักเรียนคุ้นเคยกับวิธีการ

และบรรยายของการประชุม อภิปรายแบบประชาธิปไตย นักเรียนจะแสดงความคิดเห็น
จะตบยักมือแสดงความคิดเห็น และขอสิทธิในการที่จะเป็นผู้พูดเป็นคนต่อไป ถ้ามีการยกมือขึ้น
ก่อนพูดเป็นคน

แต่ตามสภาพความเป็นจริงในระบบ การศึกษาของเราจะยังไม่ค่อยรอบคอบให้
นักเรียนซักถาม และอภิปรายปัญหาในชั้นเรียน เพราะคิดว่าเด็กอาจจะสองงู๊ว เก่งว่าตน
อาจจะตอบคำถามไปได้ แล้วจะตบยักมือขึ้นถาม และนี่จึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษา
ของเราในปัจจุบันไม่เป็นประชาธิปไตยในชั้นเรียน

เกณฑ์ข้อที่ ๒ โค้ดแก่เกณฑ์แห่ง "สามัคคีธรรม" ก็คือการร่วมกันประชุม
ปรึกษาร่วมกัน ตั้งข้อของการวางแผนงานร่วมกัน ปฏิบัติงานร่วมกัน แบบเกื้อหนุนเกื้อหนุนกัน
และการประนีประนอมร่วมกัน โดยทุกคนมีควมรับผิดชอบงานและตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ในชั้นเรียน การศึกษาแบบประชาธิปไตย ครูจะส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ ขบวนการทำงานเป็นหมู่
เป็นพวก โดยการฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ๆ เปิดการเป็นผู้นำ โดยให้มีการเลือกประธาน
เลขานุการ และตำแหน่งต่าง ๆ ของกลุ่ม ฝึกให้นักเรียนวางแผนงานร่วมกันก่อนแล้วจึงแบ่งงานกันทำ
ตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ฝึกให้มีการประสานงานกัน และมีการประนีประนอมร่วมกัน
เพื่อสำรวจดูว่า การปฏิบัติงานได้ผลเพียงใด

แต่ตามสภาพความเป็นจริงในระบบการศึกษาของเรา ยังไม่มีการให้นักเรียน
แบ่งกลุ่มกันทำงานมอบหมาย และในบางแห่งถึงแม้จะส่งเสริมให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำงาน ก็ไม่
การทำงานกลุ่มในรูปใด ๆ แบบเดิมๆ คือ นักเรียนยกมือใครคนหนึ่ง เพื่อน ๆ ก็จะพากันทำงาน
ให้กลุ่มเดียวกันด้วย ซึ่งไม่ใช่วิธีการแต่โดยดีควรร่วมกันและไปเป็นการส่งเสริมความรับผิดชอบให้เกิดขึ้น
ในตัวของนักเรียน

เกณฑ์ข้อที่ ๓ โค้ดแก่เกณฑ์แห่ง "ปัญญารวม" ซึ่งก็คือการใช้ปัญญาในรูปวิธีการ
ทางวิทยาศาสตร์ ในการขบคิดแก้ปัญหาของบุคคลและของกลุ่มในชั้นเรียน การศึกษาแบบประชาธิปไตย
ครูจะสอนด้วยวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาวิธีการคิด ให้คิดวิเคราะห์ปัญหา คิดหาวิธีแก้ปัญหา
ฝึกหาวิธีทดสอบว่าวิธีแก้ปัญหานั้นถูกต้องหรือไม่ คิดแบบประเมินค่า ตลอดจนคิดแบบสังเคราะห์
และสร้างสรรค์ นำวิชาความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ระบบการศึกษาของเราส่งเสริมการเรียนรู้ในทางตรงกันข้ามกับข้างต้นเกือบทั้งสิ้น เพราะเราส่งเสริมให้เด็กว่าเนื้อหาเสียเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนของเราจึงถูกจำกัดกรอบทางปัญญา และตกเป็นทาสทางปัญญา

หากเราพิจารณาครูเป็นแค่คนพาลงวิชาและแม่แบบอย่างของนักเรียน ถ้าหากเราต้องการเห็นนักเรียนมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย แบบอย่างประชาธิปไตยของนักเรียนก็ควร

- เพราะฉะนั้นครูควรจะได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยโดยถูกต้อง จนสามารถอธิบายเขาจนได้เป็นอย่างดี (ขุ. แสงศักดิ์ (๒๕๑๓ : ๕๓ - ๕๔) แสดงทัศนะว่าครูควรจะได้รับการศึกษาในเรื่องประชาธิปไตยในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ความหมายของคำว่า "ประชาธิปไตย" ทั้งในด้านการปกครองและในด้านจิตวิญญาณเป็นอยู่ในสังคมประชาธิปไตย

๒. หลักประชาธิปไตยที่ควรนำมาใช้ในการบริหารโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน การสอน และการปกครองนักเรียน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น

๓. ขอบเขต ประชาธิปไตย และรากฐานของประชาธิปไตย ประกอบด้วยหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาบันในสังคม

๔. วิธีการถ่ายทอดส่งเสริมความนึกและความเข้าใจของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การปกครองและจิตวิญญาณเป็นอยู่ในระบอบประชาธิปไตย เพื่อช่วยให้ประชาชนได้รับการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยยิ่งขึ้น

ในทางปฏิบัตินั้น สำหรับกิจกรรมในวันเรียนก็อาจจะจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย คือส่งเสริมประชาธิปไตยในชั้นเรียน โดยที่ขอบเขตของระเบียบวินัย ทั้งนี้ครูจะต้องเป็นผู้คอยแนะนำ ฝึกฝน ส่งเสริมให้นักเรียนมีการแสดงออกที่ถูกต้อง เช่น การแสดงความคิดเห็น การทำงานเป็นหมู่คณะ การฝึกนิสัย จ้างบระเบียบ การเสียสละเพื่อส่วนรวม การเป็นผู้ที่รับผิดชอบและที่สุจริตอันดีงาม และการยอมรับนับถือสิทธิของผู้อื่น เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งครูที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนจะต้องเอาใจใส่แนะนำในสิ่งต่าง ๆ อันเป็นรากฐานและหลักการของประชาธิปไตย (ขุ. แสงศักดิ์, ๒๕๑๓ : ๕๔ - ๕๕)

หน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดนครสวรรค์ (๒๕๑๖ : ๓๕) ได้สรุปการเขียน การสอน เพื่อปลูกฝังทัศนคติแบบประชาธิปไตย เป็นหัวข้อขึ้น ๆ ได้ดังนี้

๑. การลดทอนวิธีการประชาธิปไตยลงไปในทุกวิชาที่สอน
๒. การไว้วางใจการสอนแบบวิทยาศาสตร์หรือวิธีการแก้ปัญหา
๓. การสอนวิธีปฏิบัติจริง ๆ ใหม่มาก
๔. พยายามใช้วิธีสอนแบบหน่วย (Unit Teaching) เพื่อเปิดโอกาส ให้เด็กรู้จักวางแผนศึกษาค้นคว้าและอภิปรายร่วมกัน
๕. สอนให้นักเรียนมีวิธีที่จะแสดงความคิดเห็นในบทเรียนมากขึ้น
๖. การจัดชั้นเรียนควรให้เด็กที่ระดับความรู้และวุฒิปัญญา ต่างกันคลุกคลีอยู่ในห้องเดียวกัน

๗. การวัดผลควรจะไม่วัดในเรื่องความเป็นประชาธิปไตยเกี่ยวกับการพูด การจัดทำกิจกรรมของโรงเรียน การวางกฎข้อบังคับ ต้องให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

สุเมธ สุภาชัย (๒๕๐๑ : ๒) กล่าวว่า เราดำเนินการจัดโรงเรียนควร ให้นักเรียนมีความร่วมมือกันจัด และช่วยกันออกความคิดเห็นร่วมกันอย่างเป็นส่วน ๆ ไป บริเวณโรงเรียนควรจัดให้มีสิ่งเสริมให้นักเรียนรวมกันรับผิดชอบ ทั้งนี้โดยความรับผิดชอบของครู ภายในโรงเรียน ควรจัดกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้สะดวก จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นประชาธิปไตย เพราะเด็กเรียนจากสิ่งแวดล้อม ดังนั้น สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจึงสำคัญที่สุด โดยเฉพาะ

- การบริหารโรงเรียน ควรจะรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย และดำเนินไปโดยคำนึงประโยชน์ของบุคคลส่วนใหญ่ ไม่ควรดำเนินไปอย่างไม่มีหลักเกณฑ์ หรือเอาแต่ใจผู้หนึ่งผู้ใด หรือถูกใจกลุ่มหนึ่ง

- การปฏิบัติตนของครู ครูแต่ละคนในโรงเรียนจะต้องเชื่อมั่นว่าหลักการประชาธิปไตย มีทัศนคติที่สอดคล้องหลักการประชาธิปไตย และนำพาปฏิบัติให้นักเรียนได้เห็นค่านิยมการจัดกิจกรรมในโรงเรียน การวางกฎข้อบังคับ ต้องให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สำหรับในด้านการศึกษา ควรเปลี่ยนจากควบคุมออกคำสั่ง และวางระเบียบ
ให้ปฏิบัติตามอย่างเดียว เราเปลี่ยนมาเป็นการปรึกษาหารือกัน แล้วตกลงวางระเบียบขึ้น
ให้นักเรียนได้ปกครองกันเอง ให้มีสภานักเรียนประกอบด้วยรุ่นๆ ๗ ที่จัดตั้งขึ้นในโรงเรียน
เป็นการรวมกันโดยสมัครใจเป็นฝ่ายละ ๕-๖ คน และจะขอให้มีที่ปรึกษาขึ้นมาโดยนักเรียนทุกคน ingsuika
เป็นระเบียบที่เขาออกมาเอง ซึ่งไม่ได้ถูกกดขี่แต่อย่างใด ทุก ๆ ๓ เดือนจะมีพิธี ยินดีรวบมือ
รวบใจหาความสามัคคี และเกรงกลัว

นอกจากแนวทางใหญ่ ๆ ดังกล่าวมาแล้ว โรงเรียนอาจจัดให้ทางอื่น ๆ
อีกมาก เช่น การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรม ลูกเสือ อนุชาชาด การปรับปรุงโรงเรียน
ในด้านอื่น ๆ โดยคำนึงถึงหลัก ๓ ประการของประชาธิปไตยที่กล่าวมาแล้ว (สุเบศร์ สุภาสัย,
๒๕๐๐ : ๖ - ๗)

อย่างไรก็ตาม การกระทำของครู ตลอด นักเรียน ทำทาง และกำหนด
ขณะปฏิบัติอยู่ในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน ย่อมมีส่วนสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย
ได้ดี ทั้งช่วยให้เด็กมีความสามัคคีและปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติด้วย ฉะนั้นครูเองก็ปกครองตนเอง
และแสดงพฤติกรรม ที่สร้างรอยประทับใจแก่เด็กและครูของประชาธิปไตยให้แก่เด็กอยู่เสมอ
(หน่วยศึกษานิเทศกิจจังหวัดนนทบุรี, ๒๕๐๐ : ๗๕ - ๗๖)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นมูลฐานแก่นักเรียนนั้น
ต้องเริ่มจากภายในโรงเรียน ถ้าครูมีทัศนคติและพฤติกรรมเป็นประชาธิปไตยแล้ว จะส่งเสริม
และเสริมแรงให้นักเรียนเป็นประชาธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่าการปกครอง
นักเรียนแบบประชาธิปไตยของครูน่าจะเป็นความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียน

สมมติฐานของการศึกษา

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีความสัมพันธ์ทางบวก
กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ค่านิยมทางวัฒนธรรม และค่านิยมทางประเพณี

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปกครองแบบประชาธิปไตยของครู จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย การเข้าร่วม สมาคมศิษย์ธรรม และปณิธานธรรม

๓. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง จะมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการเข้าร่วม สมาคมศิษย์ธรรม และปณิธานธรรม แตกต่างกับ

วิธีดำเนินการค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียน
รัฐบาลประจำจังหวัดในเขตศึกษา ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๕ มีจำนวน ๒๗๔ คน
เป็นชาย ๑๓๗ คน หญิง ๑๓๗ คน แยกตามโรงเรียนและเพศได้ดังนี้

ตาราง ๑ กลุ่มตัวอย่างแยกตามจังหวัด โรงเรียนและเพศ

จังหวัด	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
ยะลา	คณะราษฎรบำรุง	๔๐	—	๔๐
	สตรียะลา	—	๔๓	๔๓
ปัตตานี	เบญจราษฎร์พิศ	๔๐	—	๔๐
	สตรีปัตตานี	—	๓๔	๓๔
นราธิวาส	นราธิวาส	๓๓	—	๓๓
	สตรีนราธิวาส	—	๓๗	๓๗
สตูล	สตูลวิทยา	๒๕	๑๕	๔๐
	รวม	๑๓๗	๑๓๗	๒๗๔

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ๓ ชุดคือ แบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย แบบทดสอบการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบทดสอบการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู แบบทดสอบแต่ละชุดมีลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๑. แบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบ Role Differential Scale โดยกำหนดบทบาท (Role) ที่จะทำให้เหมาะกับกลุ่มตัวอย่าง ตามเกี่ยวกับความรู้สึกและความนึกเห็นของนักเรียนในการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจพบได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นเป็น ๔ ระยะดังนี้

ระยะที่ ๑ ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทัศนคติแบบประชาธิปไตยให้มากที่สุด

ระยะที่ ๒ การหาพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยจะสร้างแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นปลายเปิด (Open End) เกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยให้คณะกรรมการ โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ และโรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน ๔๐ คน เช่นพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน ด้านละ ๔ คำตอบ

ระยะที่ ๓ การพิจารณาเลือกพฤติกรรม ได้เลือกเอาพฤติกรรมต่าง ๆ มาแยกออกเป็นด้านคุณธรรม สามัคคีธรรม และปฏีธรรม ที่มีความถี่สูงของคะแนน ด้านละ ๔๐ พฤติกรรม

ระยะที่ ๔ การวิเคราะห์พฤติกรรม นำพฤติกรรมที่ได้มาเขียนเป็นแบบสอบถามให้ โดยเลือกเอาเฉพาะพฤติกรรมที่มีความถี่สูงของแต่ละด้าน อันกับ ๑ - ๓๐

นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ โรงเรียนวรนาธิเฉลิม และโรงเรียนวชิราวุธ จังหวัดสงขลา จำนวน ๖๔๔ คน แล้วนำมาตรวจวิเคราะห์ค่าความแตกต่าง (t - test) และความเชื่อมั่น (Reliability)

ในการหาค่า t - test นั้น ให้นำคะแนนคำตอบมาเรียงลำดับคะแนนจากสูงที่สุดไปหาค่าต่ำสุด โดยแยกตามแต่ละท่านของทัศนคติแบบประชาธิปไตย นำคะแนน ๒๕ เบอร์หนึ่งของคะแนนสูง และ ๒๕ เบอร์หนึ่งของคะแนนต่ำ มาวิเคราะห์หาค่า t เพื่อเปรียบเทียบข้อเท็จจริงที่มีค่า t ถึงแต่ ๑.๙๘ ขึ้นไป เพราะเอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1957 : 153 - 154) ให้ความเห็นว่า แบบทดสอบที่มีค่า t ตั้งไว้ระดับนี้ขึ้นไป มีอำนาจจำแนกใช้ได้ ถ้า t ของแบบทดสอบแต่ละชุดมีรายละเอียดตามภาพแผนภูมิ ก.

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ได้เลือกเอาข้อพฤติกรรมที่มีค่า t สูง ของทั้งสามด้าน ของทัศนคติแบบประชาธิปไตยมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split - half) ของสูตรของกาเร็ต (Garrett, 1966 : 143) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตยเท่ากับ .๘๒๐๑ ($N = 120$) และเพื่อทดสอบจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๒ หาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้สูตร r_{tt} - Coefficient of Cronbach (Cronbach, 1970 : 368) ได้ค่า $r_{tt} = .7603$ ($N = 60$)

เพื่อให้ค่าความแตกต่าง (t - distribution) เป็นที่เข้าใจแล้ว
ได้นำเหตุการณ์เหล่านั้นมาสร้างเป็นแบบทดสอบที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล จำนวน ๖๐ ข้อ
โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ตอนละ ๒๐ ข้อ ภารกิจตอนที่ ๑ เป็นทัศนคติแบบประชาธิปไตย
ด้านรัฐธรรมนูญ ตอนที่ ๒ เป็นทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรม ตอนที่ ๓ เป็นทัศนคติ
แบบประชาธิปไตยด้านวัฒนธรรม ดังตัวอย่าง

๑. เชื่อผู้บรรยายในทีประชุมฯ ไม่พอเพราะอะไรไม่สนุก
 ควบคุมกับเพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ ไม่เห็นด้วย ๒๒/๑๐/๑-๑-๓-๓ เห็นด้วย
๒. การพิสูจน์ที่มาของสูตรทางวิทยาศาสตร์
 ให้อาจารย์ไม่เกี่ยวข้องกับการเสียเวลา ไม่เห็นด้วย ๒๒/๑๐/๑-๑-๒-๓ เห็นด้วย

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน สำหรับข้อทดสอบวัดทัศนคติแบบประชาธิปไตยนี้ ทุกข้อที่มีการตอบรับแสดงว่าไม่มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งนี้ ทั้งนี้ผู้ให้วงกลมรอบเลข - ๓ ให้ ๑ คะแนน วงกลมรอบเลข -๒, -๑, ๐, ๑, ๒ และ ๓ ให้คะแนน ๒, ๓, ๔, ๕, ๖ และ ๗ ตามลำดับ เมื่อรวมคะแนนทั้งหมด ใครได้คะแนนมาก แสดงว่ามีทัศนคติแบบประชาธิปไตยมาก ใครได้คะแนนน้อยมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยน้อย

๑. แบบทดสอบการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบของ ถิ่น เพฑูรย์ วัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของพ่อแม่ ซึ่งสร้างขึ้นเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิกเกิร์ต (Likert Scale) มีจำนวน ๒๐ ข้อ ดังตัวอย่าง

	วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑.	เมื่อเขอเรียนความผิดเห็น พ่อแม่จะรับฟังเป็นประจำ					
๒.	แบ่งงานให้เขอทำพอเหมาะกับความสามารถ					
	ฯลฯ					

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบที่นักเรียนกาเครื่องหมายในช่อง "มากที่สุด" ให้ ๕ คะแนน "มาก" ให้ ๔ คะแนน "ปานกลาง" ให้ ๓ คะแนน "น้อย" ให้ ๒ คะแนน และ "น้อยที่สุด" ให้ ๑ คะแนน เมื่อรวมคะแนนทั้งหมด ใครได้คะแนนมาก แสดงว่าได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก ใครได้คะแนนน้อย ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย

แบบทดสอบมีความเชื่อมั่น (r_{tt}) = 0.9855 (N = 62) และเมื่อทดสอบจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๒ หาความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้สูตร α - Coefficient ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 368) ได้ค่า r_{tt} = .8237 (N = 56) แสดงว่าแบบทดสอบฉบับนี้มีความเชื่อมั่นสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ข้อทดสอบฉบับนี้

๓. แบบทดสอบการปกครอง นักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบของ ถิ่น เพ็ญพร และคณะศึกษานิเทศก์ เขตศึกษา ๓ ใช้วัดทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยของครู ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิคเกิร์ต (Likert Scale) มีจำนวน ๒๐ ข้อ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑.	เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน					
๒.	ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนถ้าเหตุผลก็สิ่งเสริม					
	ฯลฯ					

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบใดที่นักเรียนกาเครื่องหมายในช่อง "มากที่สุด" ให้ ๕ คะแนน "มาก" "ปานกลาง" "น้อย" และ "น้อยที่สุด" ให้ ๔, ๓, ๒ และ ๑ ตามลำดับ เมื่อรวมคะแนนทั้งหมดใดก็ได้คะแนนมากแสดงว่าได้รับการปกครองแบบประชาธิปไตยมาก ใดก็ได้คะแนนน้อยได้รับการปกครองแบบประชาธิปไตยน้อย

แบบทดสอบนี้มีความเชื่อมั่น (r_{tt}) = .7696 ($N = 62$) และเมื่อ
ทดสอบจริงกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๒ หาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง
โดยใช้สูตร α - Coefficient ของ กรอนบาค (Cronbach, 1970 : 368)
ได้ค่า $r_{tt} = .6809$ ($N = 60$) แสดงว่าแบบทดสอบฉบับนี้มีความเชื่อมั่นสูง
ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้ข้อทดสอบฉบับนี้

การดำเนินการทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลตามล ำดับขั้นตอนต่อไปนี้

๑. หากการคัดเลือกโรงเรียนที่จะไปทดสอบ
๒. เลือากลุ่มตัวอย่างแล้วดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง
๓. กำหนดเวลาทดสอบและทำการเป็นชั้น ๆ ในแต่ละโรงเรียนดังต่อไปนี้
 - ๓.๑ ให้ตอบแบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย ใช้เวลา ๑ ชั่วโมง
 - ๓.๒ ให้ตอบแบบทดสอบการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ใช้เวลา ๔๔ นาที
 - ๓.๓ ให้ตอบแบบทดสอบการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู

ใช้เวลา ๔๔ นาที

รวมเวลาที่ให้ทดสอบทั้งสิ้น ๑ ชั่วโมง ๔๐ นาที ในการทดสอบครั้งนี้ ผู้วิจัย
ได้ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือชี้แจง ถ้าผู้ตอบแบบทดสอบมีปัญหา
และไม่เข้าใจวิธีการตอบ

การจัดกระทำกับข้อมูล

หลังจากทดสอบและรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วก็นำแบบทดสอบทั้ง ๓ ฉบับ
มาตัดแยก รวบรวมเป็นหมวดหมู่ พิจารณาคำตอบทุกฉบับว่าให้คำตอบที่สมบูรณ์หรือไม่

แล้วคัดเลือกเอาไว้แต่เฉพาะที่มีค่าต่อเลขฐานเท่านั้น ซึ่งคัดจากคัดเลือกแล้วได้กลุ่มตัวอย่าง
รวมทั้งสิ้น ๒๓๕ คน เป็นชาย ๑๓๗ คน หญิง ๙๘ คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน
และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ต่อไป

ลำดับขั้นของการวิเคราะห์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๑. วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายชื่อของแบบทดสอบที่นักกีแบบประชาธิปไตย ใช้สูตร
(Edwards, 1957 : 153 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{[\sum x_H^2 - (\sum x_H)^2] + [\sum x_L^2 - (\sum x_L)^2]}{N(N-1)}}$$

$\bar{X}_H, \bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
$\sum x_H, \sum x_L$	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
$\sum x_H^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มสูงยกกำลังสอง
$\sum x_L^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มต่ำยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

๒. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่นักกีแบบประชาธิปไตย ใช้วิธีแบ่งครึ่ง
(Split - half) เป็นข้อถูก - ข้อผิด ใช้สูตร (Garrett, 1966 : 143)

$$r_{\frac{1}{2}} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ $r_{\frac{1}{2} \frac{1}{11}}$	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ
$\Sigma X, \Sigma Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนข้อคู่ และ ข้อคี่ตามลำดับ
$\Sigma X^2, \Sigma Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อคู่และข้อคี่ตามลำดับ
ΣXY	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนข้อคู่และข้อคี่
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับแล้ว นามาชยาได้เป็นค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร (Garrett, 1966 : 339)

$$r_{tt} = \left(\frac{2 r_{\frac{1}{2} \frac{1}{11}}}{1 + r_{\frac{1}{2} \frac{1}{11}}} \right)$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
$r_{\frac{1}{2} \frac{1}{11}}$	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ

๖. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทุกฉบับ ใช้สูตร (Cronbach, 1970 : 368)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\Sigma s_1^2}{s_X^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	Coefficient Alpha เป็นค่าความเชื่อมั่น
s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบแต่ละข้อ
s_X^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ
n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ

๕. หาคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (Guilford, 1950 : 44)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

๖. หาค่าความแปรปรวน ใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 67)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

๖. การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิง ใช้สูตร

(Edwards, 1950 : 94)

๕๔

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

สูตรนี้
+ เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง $\bar{X}$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะพิจารณาใน t -distribution

s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่ม

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๒

N_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ ๑

N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ ๒

๒๕
๔. การหาความสัมพันธ์ สเปียร์แมน (Spearman, 1966 : 143)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับ Y

$\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X กับ Y ตามลำดับ

$\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

บทที่ ๔

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

X	แทน	คะแนนดิบ (raw score)
ΣX	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ
ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean)
s^2	แทน	ความแปรปรวน (Variance)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
t	แทน	ทศนิยมสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปร ๒ ชนิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายจะกระทำเป็นลำดับ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ค่านิยมศีลธรรม และค่านิยมวิชาการ

ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ค่านิยมศีลธรรม และค่านิยมวิชาการ

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตย ค่านิยมศีลธรรม และค่านิยมวิชาการ โดยแยกตามเพศชายและเพศหญิง

การสัณนิษฐานของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบแต่ละฉบับ มาหาการสัณนิษฐาน
ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๒

ตาราง ๒ การสัณนิษฐานของคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง
แยกตามเพศและแ่งะหว่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตย

ทัศนคติ การสัณนิษฐาน	การรวบรวม			สามัคคีธรรม			ปัญหารวม		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
N	๑๓๗	๑๓๗	๒๗๔	๑๓๗	๑๓๗	๒๗๔	๑๓๗	๑๓๗	๒๗๔
$\bar{X}$	๕.๕๖๐๔	๕.๕๖๖๔	๕.๕๖๓๔	๕.๕๖๒๖	๕.๕๖๖๕	๕.๕๖๔๖	๕.๕๕๐๓	๕.๕๕๕๐	๕.๕๕๒๖
S^2	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓	๕.๕๕๕๓

จากตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์พอจะสรุปความสำคัญได้ดังนี้

๑. นักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านการรวบรวมสูงสุด
และด้านสามัคคีธรรมต่ำสุด แสดงว่านักเรียนชายมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการรวบรวมสูง
และมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรมต่ำ

นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านปัญหารวมสูงสุด
และด้านสามัคคีธรรมต่ำสุด แสดงว่า นักเรียนหญิงมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านปัญหารวมสูง
และมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรมต่ำ

๒. นักเรียนชายมีการกระจายของคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรม
มากที่สุด และด้านปัญหารวมน้อยที่สุด แสดงว่า นักเรียนชายมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย
ด้านสามัคคีธรรมแตกต่างกันมาก และมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญหารวมแตกต่างกันน้อย

นักเรียนหญิงมีการกระจายของคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามมิติธรรมมากที่สุด และท่านการวธรรมน้อยที่สุด แสดงว่า นักเรียนหญิงมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามมิติธรรมแตกต่างกันมาก และมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามมิติธรรมแตกต่างกันน้อย

ตอน ๑ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

จากข้อมูลระหว่างคะแนนแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตย ได้นำมาหาค่าความสัมพันธ์ ดังตารางที่ ๓

ตาราง ๓ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย		
	การวธรรม	สามัคคีธรรม	ปัญญาธรรม
การอบรมเลี้ยงดู ประชาธิปไตย	.๐๕๔๓	.๑๒๙๖	.๑๘๑๘ **

$r_{.๑๖} = .๑๘๑$ * มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

$df = ๒๗๒$ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๓ แสดงว่า

ก. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการวธรรม ด้านสามัคคีธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha < .๐๕$ นั่นแสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการวธรรม และด้านสามัคคีธรรม ไม่สัมพันธ์กันนั่นเอง

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม มีความสัมพันธ์กันบ้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงอาจสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านปัญญาธรรมสูง

จากข้อมูลระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มนักเรียนชาย ได้นำมาหาค่าความสัมพันธ์ ดังตารางที่ ๔

ตาราง ๔ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มนักเรียนชาย

ตัวแปร	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย		
	การวชิธรรม	สามัคคีธรรม	ปัญญาธรรม
การอบรมเลี้ยงดู ประชาธิปไตย	- .๐๒๔๑	- .๐๑๑๔	- .๑๑๓๕

จากตารางที่ ๔ แสดงว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการวชิธรรม ด้านสามัคคีธรรม ด้านปัญญาธรรม ของกลุ่มนักเรียนชาย สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha .๐๕$ นั้นแสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับ ทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน ไม่สัมพันธ์กันนั่นเอง

จากข้อมูลระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับคะแนนทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย ของกลุ่มนักเรียนหญิง ได้มาหาค่าความสัมพันธ์ ทั้งตารางที่ ๕

ตาราง ๕ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
กับคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มนักเรียนหญิง

ตัวแปร	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย		
	การวบรวม	สามัคคีธรรม	ปัญญาธรรม
การอบรมเลี้ยงดู ประชาธิปไตย	.๓๔๙**	.๖๗๓*	.๒๔๒*

$$r_{.05} = .๑๗๔ \quad r_{.01} = .๒๕๔ \quad * \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } .05$$

$$df = ๑๓๕ \quad ** \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } .01$$

จากตารางที่ ๕ แสดงว่า

ก. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม ด้านปัญญาธรรม ของกลุ่มนักเรียนหญิง มีความสัมพันธ์
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha .05$

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย ด้านการวบรวม ของกลุ่มนักเรียนหญิง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ $\alpha .01$

จึงอาจสรุปได้ว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก จะมีทัศนคติ
แบบประชาธิปไตยด้านการวบรวม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรมสูง

ตอน ๒ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตย
ของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

จากข้อมูลระหว่างคะแนนการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับคะแนน
 ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ได้นำมาหาค่าความสัมพันธ์ ดังตารางที่ ๒

ตาราง ๒ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตย
 ของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย		
	การยอมรับ	สามัคคีธรรม	ปัญญารธรรม
การปกครองของครู ประชาธิปไตย	.๐๕๒๕	.๐๕๔๘	- .๐๓๘๕

จากตารางที่ ๒ แสดงว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู และทัศนคติ
 แบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญารธรรม สัมพันธ์กันอย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha .๐๕$ นั่นแสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียน
 แบบประชาธิปไตยของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันนั่นเอง

จากข้อมูลระหว่างคะแนนการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับคะแนน
ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มนักเรียนชาย ได้นำมาหาค่าความสัมพันธ์ ทั้งตารางที่ ๘

ตาราง ๘ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตย
ของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยของกลุ่มนักเรียนชาย

ตัวแปร	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย		
	การควบคุม	สามัคคีธรรม	ปัญหาธรรม
การปกครองของครู ประชาธิปไตย	.๑๑๐๓	.๑๓๖๖	- .๐๕๕๐

จากตารางที่ ๘ แสดงว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู และทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย ด้านการควบคุม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญหาธรรม ของกลุ่มนักเรียนชาย
สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha .05$ นั้นแสดงว่า การสัมพันธ์ระหว่างการปกครอง
นักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กัน
นั่นเอง

จากข้อมูลระหว่างคะแนนการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับคะแนน
ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มนักเรียนหญิง ได้นำมาหาความสัมพันธ์ ทั้งตารางที่ ๔

ตาราง ๔ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตย
ของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของกลุ่มนักเรียนหญิง

ตัวแปร	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย		
	การยอมรับ	สามัคคีธรรม	นิติธรรม
การปกครองของครู ประชาธิปไตย	- .๐๑๖๗	.๐๓๓๓	- .๐๔๔๔

จากตารางที่ ๔ แสดงว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู และทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านนิติธรรม - ของกลุ่มนักเรียนหญิง
สัมพันธ์กันน้อย ไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ $< .๐๕$ นั่นแสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครอง
นักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กัน
นั่นเอง

ตอน ๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตยระหว่าง
เพศชายกับเพศหญิง

นำข้อมูลของทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม
และด้านปัญาธรรม ของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มาเปรียบเทียบความแตกต่างของ
ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ผลปรากฏดังตารางที่ ๕ ดังนี้

ตาราง ๕ คำนวณค่าของ ความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
ของแบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย

ทัศนคติแบบประชาธิปไตย	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{Y}$	S^2	
การยอมรับ	๕.๕๖๐๕	๕.๔๔๔๓	๕.๕๖๖๔	๓.๐๔๔๓	.๐๑๔๔
สามัคคีธรรม	๕.๖๓๖๑	๕.๓๐๒๑	๕.๕๐๖๔	๔.๒๔๐๖	.๐๖๓๔
ปัญาธรรม	๕.๔๕๐๓	๔.๑๑๒๐	๕.๕๔๕๐	๓.๔๓๓๐	.๓๔๓๑

จากตารางที่ ๕ แสดงว่า

ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ
ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญาธรรม ของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มีความแตกต่างกัน
อย่างไร้มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นแสดงว่า ทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน ระหว่างเพศชาย
กับเพศหญิง ไม่มีความแตกต่างกันนั่นเอง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย
ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม ของนักเรียนเพียงใด
๒. การปกครองนักเรียน แบบประชาธิปไตยของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบ
ประชาธิปไตย ของนักเรียนทั้งสามด้านเพียงใด
๓. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแต่ละด้าน
แตกต่างกันเพียงใด

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนประจำจังหวัดในเขตศึกษา ๒
จำนวน ๗ โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างชาย ๑๓๗ คน หญิง ๑๓๗ คน รวม ๒๗๔ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือเป็นแบบทดสอบรวม ๓ ฉบับคือ

๑. แบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย เป็นแบบสอบถามวัดความรู้สึกของนักเรียน
ที่มีต่อสัมพันธภาพแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม
ด้านละ ๒๐ ข้อ รวม ๖๐ ข้อ แบบทดสอบนี้มีค่าความเชื่อมั่น .๙๖๐๓
๒. แบบทดสอบการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ใช้แบบทดสอบของ ถิ่น แพเพชร
วัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง มีจำนวน ๒๐ ข้อ
แบบทดสอบฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น .๘๓๓๗

๓. แบบทดสอบการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู ใช้แบบทดสอบของ
 ถิ่น เพ็ชร และคณะศึกษานิเทศก์เขตศึกษา ๓ วัดความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการปกครอง
 ของครูมีจำนวน ๒๐ ข้อ แบบทดสอบฉบับนี้มีความเชื่อมั่น .๖๘๐๘

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อหาแบบทดสอบไปสอบกับกลุ่มตัวอย่างหาความเชื่อมั่นและนาคำตรวจให้คะแนนแล้ว
 นำผลจากแบบทดสอบทั้ง ๓ ประเภท มาวิเคราะห์ เพื่อหาความหมายสิ่งต่อไปนี้

๑. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย
 ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม

๒. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับทัศนคติ
 แบบประชาธิปไตยทั้ง ๓ ด้าน

๓. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตยแต่ละด้าน ระหว่าง
 นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง โดยใช้ $t - test$

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับทัศนคติ
แบบประชาธิปไตย พบว่า

๑.๑ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย
 ด้านการยอมรับ

๑.๒ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนชาย ไม่มีความสัมพันธ์
 กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ

๑.๓ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนหญิง มีความสัมพันธ์กับ
 ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๑.๔ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม

๑.๕ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม

๑.๖ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนหญิง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๑.๗ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๑.๘ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม

๑.๙ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนหญิง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย พบว่า

๒.๑ การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการวางธรรม

๒.๒ การปกครองนักเรียนชายแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการวางธรรม

๒.๓ การปกครองนักเรียนหญิงแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการวางธรรม

๒.๔ การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม

๒.๕ การปกครองนักเรียนชายแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์
กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม

๒.๖ การปกครองนักเรียนหญิงแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์
กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม

๒.๗ การปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์
กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม

๒.๘ การปกครองนักเรียนชายแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์
กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม

๒.๙ การปกครองนักเรียนหญิงแบบประชาธิปไตยของครู ไม่มีความสัมพันธ์
กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม

๓. การศึกษาความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตยระหว่างนักเรียนชาย
กับนักเรียนหญิง พบว่า

๓.๑ ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ ของนักเรียนชายกับ
นักเรียนหญิง ไม่มีความแตกต่างกัน

๓.๒ ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรมของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
ไม่มีความแตกต่างกัน

๓.๓ ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรมของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
ไม่มีความแตกต่างกัน

การอธิบายผลการวิจัย

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

จากการพิจารณาคะแนนแบบทดสอบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ปรากฏว่า ไหล่คะแนนน้อยมาก แสดงว่า บิพามารดาหรือผู้ปกครองได้อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย ทั้งที่ ละม้ายมาศ ศรีศักดิ์ และคณะ (๒๕๑๐ : ๘๗ - ๘๙) แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวไทย ไม่เอื้ออำนวยต่อทัศนคติแบบประชาธิปไตย เพราะส่วนใหญ่เน้นความเชื่อฟังโดยไม่ให้เกิดคำถามตามคำสั่งของบิดามารดา ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น และร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๑๔ : ๑๕๕) ที่พบว่า สถาบันครอบครัวเป็นสาเหตุของความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย

สาเหตุที่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ทั้งสามด้านของนักเรียนหญิง คงจะเนื่องมาจากว่านักเรียนหญิงในวัยเด็กค่อนข้างมีพัฒนาการที่ก้าวหน้ากว่านักเรียนชาย (Hurlock, 1959 : 168 - 169) บิพามารดาที่เอาใจใส่ เป็นห่วงมากเนื่องจากยังเข้าสู่วัยสาว คอยอบรมตักเตือนได้ปฏิบัติตามวินัยของสังคม ประพฤติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับบุคคลอื่น การรักสันติและการกระทำความดีต่าง ๆ ต้องไร้อะไรอย่างรอบคอบ คิดเสียก่อนทำ เพื่อมิให้เกิดพลาด อันจะทำให้เสียชื่อเสียงแก่ตนเอง และครอบครัว อีกทั้งสังคมไทย และวัฒนธรรมไทยนั้นถือว่าเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนไหวง่าย และอ่อนแอกว่าเพศชาย ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูให้มีการเคารพและยอมรับ ในความคิดเห็นและสิทธิของผู้นั้นมีมากกว่าเพศชาย ทั้งที่ ซาราสัน (Sarason, 1960 : 253) ให้ความเห็นว่า เพศหญิงมีการอบรมมากกว่าชาย เขากล่าวว่าในวัฒนธรรมตะวันตกถือว่า การใช้เหตุผล การเคารพ การยอมรับในสิทธิ ความคิดเห็นเป็นคุณลักษณะหนึ่งของเพศหญิง ส่วนในเพศชายการยอมรับและความละเอียดรอบคอบจนเกินไปเป็นสิ่งที่ไม่น่าชื่นชม เพราะเพศชายมักจะมีการป้องกันตัวเอง (Defensiveness)

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครู กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

จากการพิจารณาคะแนนแบบทดสอบทัศนคติของนักเรียน ที่มีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยของครู ปรากฏว่า ได้คะแนนน้อยมาก แสดงว่าครูมีการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยน้อย ดังที่ วิรุฑ วัชรวิโรจน์ (๒๕๑๔ : ๒๓๑ - ๒๓๔) ได้กล่าวไว้ว่า ตามสภาพความเป็นจริง ครูไปขอให้นักเรียนมีสิทธิ เสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นซักถาม และอภิปรายในชั้นเรียน กิจกรรมก็ไม่ใช้วิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน ในการสอนก็มุ่งให้นักเรียนหาเนื้อหาเสียเป็นส่วนใหญ่ ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาวิธีการคิด วิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา นักเรียนจึงไม่ค่อยมีความกตเวทิตาที่เป็นผลให้เกิดปัญญา ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๑๕ : ๑๕๕) ที่พบว่า สถานการณ์การศึกษา เป็นอุปสรรคต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทย

๓. ความแตกต่าง ของทัศนคติแบบประชาธิปไตย

X การวิจัยพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับ ด้านสำนักศิธรรม และด้านปัญญาธรรม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนทั้งสองเพศมีการพัฒนาการทุกด้านใกล้เคียงกัน และในปัจจุบันนี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากงานและการปกครองของครูในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัช จันทารัตน์ (๒๕๑๕ : ๒๒๐ - ๒๓๑) พบว่า ทัศนคติในการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศ

ข้อเสนอแนะ

๑. งานการวิจัย

๑.๑ ควรจะได้มีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติแบบประชาธิปไตยกับการยอมรับเลี้ยงดูและการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตยของครูซ้ำอีก โดยจัดกระทำกับกลุ่มตัวอย่างในเขตศึกษาอื่น หรือกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประเทศ เพราะการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างในเขตศึกษา ๒ ยังไม่เป็นตัวแทนของเด็กไทยส่วนใหญ่ ~~หรือยังไม่เป็นตัวแทนของเด็กไทยส่วนใหญ่~~

๑.๒ ควรจะได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติแบบประชาธิปไตยกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น วิธีการดำเนินงานขององค์การของรัฐ สมาคมต่าง ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพปกครอง เป็นต้น

๑.๓ ในการศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อความสะดวกยิ่งขึ้น ผู้สนใจจะได้ศึกษากับนักเรียนทุก ๆ ระดับชั้น

๑.๔ ควรจะได้ทำการศึกษาร่วมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีเชื้อชาติ และนับถือ

ศาสนาต่างกัน

๒. งานการศึกษา

๒.๑ เนื่องจากทัศนคติแบบประชาธิปไตยเป็นสัมพันธภาพที่สำคัญยิ่งในสังคมแบบประชาธิปไตยอย่างหนึ่ง นักเรียนที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูและการปกครองของครูต่างกัน และแตกต่างกัน ย่อมมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยต่างกัน ฉะนั้นครูผู้สอนหรือผู้ให้คำปรึกษาควรจะได้คำนึงถึงเรื่องนี้ของนักเรียนเฉพาะรายให้มาก เพื่อให้การสอนและการให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๒.๒ ในการพัฒนาประเทศนั้น เราต้องการพัฒนา "คุณภาพของคน" ในทางการเบื้องต้นตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ทางโรงเรียนหรือศึกษานิเทศการจะหาทางส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยสูงขึ้น โดยการสร้างและปรับปรุงทัศนคติ

แบบประชาธิปไตยทั้งในค่าน การอบรมเลี้ยงดู การเรียนการสอน การปกครอง
 การจํากัดกรรม การบริหารโรงเรียน และทั้งสิ่งแวดล้อมให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย
 อันมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตและการเตรียมตัวให้พร้อมในทางการ เมือง ซึ่งพ่อแม่
 ครู อาจารย์ ย่อมมีบทบาทสำคัญในการสร้างมนุษย์ใหม่ขึ้นด้วยการกระทำเป็นตัวอย่าง
 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของพ่อแม่ และการปกครองนักเรียนแบบประชาธิปไตย
 ของครู เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่สนับสนุนเรื่องนี้.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล สมวิเชียร ประชาธิปไตยกับสังคมไทย โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
๒๕๑๖, ๑๓๖ หน้า.

กลุ่มวิชาการเพื่อประชาชน ประชาธิปไตย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ ๒๕๑๖, ๔๗ หน้า

กองแผนการศึกษาและอาชีพ เยาวชนจะก้าวหน้าเพราะประชาธิปไตย
โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๔, ๒๓๖ หน้า.

โกศล มารมย์ และ สัจจวร กานติธรรม ประมวลความรู้สอบครูตรี
โรงพิมพ์พิมพ์แสง กรุงเทพฯ ๒๕๐๔, ๔๔ หน้า.

คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ "สถาบันที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย"
ข่าวสารสภาวิจัยแห่งชาติ ๒๕๑๔, ๑๐ หน้า.

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเกิดแห่งชาติ ก้าวใหม่ของเยาวชน โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
กรุงเทพฯ ๒๕๑๖, ๔๐ หน้า

กรรชิต บุญสิทธิ์ ระบอบการปกครองกับสังคมปัจจุบัน โรงพิมพ์ไทยพิมพ์ภัณฑ์ กรุงเทพฯ
๒๕๑๗, ๔๐ หน้า.

คทเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม พัฒนาการระบอบประชาธิปไตย
โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ ๒๕๑๖

จตุพร จริยธรรมวิเศษ ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาให้ความรักและสถานภาพของแม่และลูก
กับการยอมรับตนเอง เปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นกระทำผิด
ปริทัศน์นิพนธ์ กค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๔, ๑๑๔ หน้า.

จรรยา สุภาพ การปกครองและสังคมปัจจุบัน โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ
๒๕๑๔, ๒๔๕ หน้า.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช ประชาธิปไตยของชาวบ้าน โรงพิมพ์ศิริพันธ์ กรุงเทพฯ
๒๕๑๔, ๕๖๐ หน้า.

- ชูศรี พลิกเพร ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเชื่อมั่นในตนเอง และคุณธรรมแห่งพลเมือง ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๗, ๑๐๑ หน้า.
- กัน แพเพร การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความคิดสร้างสรรค์ และความเกรงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตศึกษา ๓ ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร กรุงเทพฯ ๒๕๑๗, ๗๘ หน้า.
- ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะบางประการ ของสถาบันสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ๒๕๑๕, ๑๔๘ หน้า.
- หงษ์ ลักคนสุวรรณ การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพประชาธิปไตย ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๗, ๑๐๓ หน้า.
- ป๋วย โรจนะบุรานนท์ "ผู้ใหญ่วันนี้และวันหน้า" สยามรัฐ ๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖.
- พัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน อนุสรณ์การพระราชทานเพลิงศพ นายจิระ บุญมาก วีรชนเพื่อประชาธิปไตย กรมการพิมพ์ ๒๕๑๗, ๑๖๐ หน้า.
- ไพบูลย์ สุขสุเวช "ประชาธิปไตยในจิต" สยามรัฐ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖.
- ละม้ายมาศ ศรศักดิ์ และคณะ อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็ก ที่กำพร้า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รายงานการวิจัย ฉบับที่ ๕ ของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๐, ๑๔๔ หน้า.
- วิชัย คันทศิริ ประชาธิปไตยอย่างง่าย โรงพิมพ์ก้าวหน้า กรุงเทพฯ ๒๕๑๖, ๑๐๐ หน้า.
- วิบุต วิเชียรโชติ "บทบาทของครูในการพัฒนาประชาธิปไตย" วารสารยูเชียงใหม่ มกราคม ๒๕๑๗.
- ศูนย์งานนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ประชาธิปไตย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ ๒๕๑๖, ๔๐ หน้า.

สถิตยิเคช สมบัตินานิช การปรับปรุงโรงเรียนตามแนวการศึกษาแผนใหม่ กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์ ๒๕๐๖, ๕๐ หน้า.

ณัฏฐ โชนแสงเลิศ นิทรรศการประชาธิปไตย โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์ กรุงเทพฯ
๒๕๑๓, ๕๐ หน้า.

สโรโร นวัตรี ความคิดทางประชากรในวิชาการศึกษา โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์ กรุงเทพฯ
๒๕๑๔, ๒๕๐ หน้า.

สุภา มาลากุล ฌ อรุณษา "ครอบครัวกับการเจริญเติบโตทางจิตใจของเด็ก"
การส่งเสริมสุขภาพจิตเด็ก สารศึกษาการพิมพ์ พระนคร ๒๕๑๖, ๑๔๐ หน้า.

สุเมธ สุภาลัย "วิธีการส่งเสริมให้เกิดลักษณะประชาธิปไตยในโรงเรียน"
วิทยาสาร สิงหาคม ๒๕๐๑.

อมร รักษาสิทธิ์ ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ ๒๕๐๔, ๘๓๒ หน้า.

Baldwin, Alfred L., "Socialization and Parent - Child Relationship"
Child Development, Vol. 19 : September 1948.

Jonhson, Lee Joseph, Essentials of Psychological Testing,
New York, 1970, 752 pp.

Ebenstern, William, Today is Isms Runtace - Hall, Inc., Englewood
Cliffs, N.J., 1962, 243 pp.

Edwards, Allen Louis, Technique of Attitude Scale Construction
Appleton - Century, Inc., New York, 1957, 256 pp.

Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education,
McGraw - Hill Co., New York, 1966, 446 pp.

Garrett, Henry Edward., Statistic in Psychology and Education,
McGraw- Hill Co., New York, 1965, 605 pp.

59

Hayslett, H.T., Statistics Made Simple W.H. Allen & Company,

London, 1968, 251 pp.

Hurlock, E.B., Child Development, McGraw - Hill Book Company,

Inc., New York, 1964, 776 pp.

Mursell, James Lock hart, Principles of Democratic Education

Norton, New York, 1955, 461 pp.

Radke, M.J., The Relation of Parental Authority to Children's

Behavior and Attitudes, University of Minisota Press, 1964.

Schneideman, Rose, Democratic Education in Practice, Harver and

Breas, New York, 1945, 534 pp.

Stiles, Lindley Joseph, Dorsey, Matties F., Democratic Teaching in

Secondary Schools, Lippin Cott, Philadelphia, 1950, 579 pp.

ภาคผนวก ก

ตาราง ๑๐ ค่าความแตกต่าง (t) ของแบบทดสอบที่ค้นคว้าแบบประชาธิปไตย

การรวม		สามัคคีธรรม		ปัญญาธรรม	
ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
๑.	๖.๖๓๖๔	๑.	๒.๘๖๔๔	๑.	๒.๕๓๖๖
๒.	๒.๓๐๔๒	๒.	๓.๕๒๒๐	๒.	๓.๑๘๕๓
๓.	๔.๐๘๙๔	๓.	๓.๒๕๒๔	๓.	๕.๓๐๕๒
๔.	๒.๓๑๐๑	๔.	๓.๘๓๒๑	๔.	๒.๙๖๓๓
๕.	๒.๘๓๖๐	๕.	๒.๖๒๖๓	๕.	๒.๓๖๑๖
๖.	๓.๓๒๕๒	๖.	๓.๓๒๖๒	๖.	๓.๓๙๔๓
๗.	๔.๓๕๑๑	๗.	๓.๙๒๐๘	๗.	๓.๑๐๙๔
๘.	๒.๒๙๐๒	๘.	๔.๐๙๖๔	๘.	๑.๘๓๐๓
๙.	๕.๕๕๐๘	๙.	๓.๘๘๓๐	๙.	๒.๑๒๒๐
๑๐.	๒.๒๙๐๒	๑๐.	๔.๔๙๒๓	๑๐.	๓.๘๖๖๓
๑๑.	๕.๔๙๔๔	๑๑.	๔.๙๘๓๕	๑๑.	๒.๒๖๓๓
๑๒.	๒.๕๒๓๕	๑๒.	๓.๓๒๕๓	๑๒.	๒.๘๙๖๖
๑๓.	๒.๕๕๘๓	๑๓.	๓.๑๑๓๖	๑๓.	๔.๓๑๓๖
๑๔.	๒.๙๕๒๓	๑๔.	๔.๒๓๕๘	๑๔.	๒.๙๙๐๓
๑๕.	๒.๙๙๖๓	๑๕.	๓.๑๖๕๐	๑๕.	๓.๐๓๒๓
๑๖.	๔.๓๘๐๐	๑๖.	๔.๐๓๘๓	๑๖.	๒.๑๒๓๕
๑๗.	๔.๓๕๕๓	๑๗.	๑.๘๒๖๖	๑๗.	๔.๑๖๓๑
๑๘.	๒.๓๙๓๖	๑๘.	๑.๓๖๐๖	๑๘.	๓.๑๕๔๔
๑๙.	๑.๙๑๓๓	๑๙.	๒.๕๕๐๕	๑๙.	๒.๕๘๔๘
๒๐.	๔.๒๓๑๒	๒๐.	๕.๑๑๕๓	๒๐.	๓.๖๙๖๖

ตาราง ๑๑ ค่า N , $\sum X$, $\sum X^2$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ
ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	N	$\sum X$	$\sum X^2$
การวัดรวม	๒๓๕	๓๐๔๘๕	๓๔๓๓๕๔๑
สามัคคีธรรม	๒๓๕	๒๙๔๒๕	๓๒๖๐๖.๒๕
ปัญญาธรรม	๒๓๕	๓๐๒๓๘	๓๓๘๐๓๘๐
อบรมเลี้ยงดู	๒๓๕	๒๐๐๕๖	๑๕๐๖๘๕๔
ปกครองของครู	๒๓๕	๑๕๑๐๒	๑๓๓๕๓๔๔

ตาราง ๑๒ ค่า N , $\sum X$, $\sum X^2$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ
ของกลุ่มนักเรียนชาย

ตัวแปร	N	$\sum X$	$\sum X^2$
การวัดรวม	๑๓๓	๑๔๒๓๓	๑๓๒๐๔๔๑
สามัคคีธรรม	๑๓๓	๑๔๓๓๖	๑๕๖๖๕๔๖
ปัญญาธรรม	๑๓๓	๑๔๕๓๕	๑๖๔๐๒๒๕
อบรมเลี้ยงดู	๑๓๓	๕๘๓๑	๓๒๐๘๑๕
ปกครองของครู	๑๓๓	๕๓๔๒	๓๑๔๓๒๔

ตาราง ๑๓ ค่า N , $\sum X$, $\sum X^2$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ
ของคณมนักเรียนหญิง

ตัวแปร	N	$\sum X$	$\sum X^2$
การวชรรวม	๑๓๓	๑๕๒๕๒	๑๓๑๑๑๐๐
สามัคคีธรรม	๑๓๓	๑๕๐๘๘	๑๖๘๕๐๗๙
ปัญาธรรม	๑๓๓	๑๕๓๐๓	๑๓๒๕๕๖๖
อบรมเลี้ยงดู	๑๓๓	๑๐๒๖๕	๓๘๖๐๓๕
ปกครองของครู	๑๓๓	๕๗๕๒	๓๑๑๓๒๕

ตาราง ๑๔ ค่า $\sum XY$ ของแบบทดสอบทั้ง ๕ ฉบับ

แบบทดสอบ	$\sum XI$		
	ชาย	หญิง	รวม
การวชรรวม - อบรมเลี้ยงดู	๑๐๕๒๕๑๓	๑๑๕๓๐๒๖	๒๒๐๕๕๓๙
การวชรรวม - ปกครองของครู	๑๐๕๓๗๘๖	๑๐๘๔๒๑๓	๒๑๓๗๙๙๙
สามัคคีธรรม - อบรมเลี้ยงดู	๑๐๒๘๕๐๖	๑๑๓๕๘๕๘	๒๑๖๔๓๖๔
สามัคคีธรรม - ปกครองของครู	๕๘๒๕๘๕	๑๐๗๓๖๒๘	๒๐๘๖๓๘๓
ปัญาธรรม - อบรมเลี้ยงดู	๑๐๓๓๘๑๓	๑๑๕๐๓๕๓	๒๑๘๔๑๖๖
ปัญาธรรม - ปกครองของครู	๑๐๑๕๐๘๕	๑๐๘๓๒๒๑	๒๐๙๘๓๐๕

ภาพผนวก ข.

คำชี้แจงในการหาแบบทดสอบ

๑. แบบทดสอบนี้มี ๖๐ ข้อ ถามเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่าน
ในการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจพบได้ในชีวิตประจำวัน
เช่น

ตัวอย่าง

- (๐) เมื่อผู้บรรยายในที่ประชุมพูดไม่ไพเราะ
และไม่สนุกควรคุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ ไม่เห็นด้วย ๓ ๒ ๑ ๐ -๑ -๒ -๓ เห็นด้วย
- (๐๐) ควรหางานขอส่วนรวม ถ้าทำให้
เรามีเวลาอ่านหนังสือน้อยลง ไม่เห็นด้วย ๓ ๒ ๑ ๐ -๑ -๒ -๓ เห็นด้วย

จากข้อ (๐) ให้ท่านพิจารณาว่าควรคุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ ในขณะที่ผู้บรรยายกำลังบรรยาย
หรือไม่ก็อย่างไร ถ้าคิดว่าไม่ควรทำเช่นนั้นแน่ ๆ ก็วงรอบเลข ๓ ถ้ายังมีความเคารพผู้บรรยาย
อยู่มาก แต่ควรคุยบ้าง ก็วงรอบเลข ๒ หรือเลข ๑ แต่ถ้าคิดว่าไม่เคารพผู้บรรยายเลย
จนคิดว่าควรหาเรื่องนี้แฉะ ๆ ก็วงกลมเลข -๓ หรือถ้าท่านมีความเห็นว่า ถ้าออกทนไม่ได้
แม้จะเคารพผู้บรรยาย ก็อาจแอบคุยบ้าง ก็วงรอบเลข -๒ หรือ -๑ ตามลำดับ ความเคารพ
ผู้บรรยายของท่าน ส่วนเลข ๐ นั้น แทนความรู้สึกกำลังระหว่าง เคารพและไม่ควรเคารพ
ผู้บรรยาย

ข้อ (๐๐) ก็เช่นเดียวกัน ให้ท่านพิจารณาเช่นเดียวกับข้อ (๐) ถ้าเห็นว่าไม่ควรก
แต่ ๆ ให้วงรอบเลข ๓ ถ้าเห็นว่าไม่ควรกรองลงมาที่ตัวเลข ๒, ๑ ตามลำดับ ถ้าเห็นว่า
ควรขออย่างยั้งก็ให้วงรอบเลข -๓ ถ้าเห็นว่าควรกรองลงไปที่วงรอบเลข -๒, -๑
ตามลำดับ ส่วนเลข ๐ แสดงความรู้สึกกำลังกึ่งระหว่าง ไม่เอาจริงกับ เอาจริง

๒. แบบทดสอบนี้ไม่ว่ากี่เวลา แต่ก็อย่าเสียเวลาในการ เอบแต่ละข้อนานนัก
 ถ้าท่านตั้งใจไม่ทราบจะวงรอบเลขใดก็ ขอเสนอให้ท่านเลือกตอบตามความคิดครั้งแรก
 ที่ท่านจะปฏิบัติจริง ๆ

ต่อไปนี้เราคงมีข้อซักกันจริง ๆ โปรดเติมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านลงในช่องว่าง
 ข้างล่าง

ชื่อ _____ เพศ _____ อายุ _____ ปี

โรงเรียน _____ นับถือศาสนา _____

ตอนที่ ๑

๑. เมื่อมีคนคัดค้านความเห็นของเราในที่ประชุม
เราต้องโต้เถียงอย่างรุนแรง นั่นละเนี่ย

จะเสียหน้า

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๒. ควรให้เกียรติผู้ที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าราคาถูก

มากกว่าผู้แต่งกายด้วยเสื้อผ้าราคาสูง

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๓. เมื่อผู้อื่นไม่เห็นคล้อยตามข้อเสนองานของเรา
ควรแสดงความไม่พอใจให้เขาเห็น

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๔. การละเมิดสิทธิของผู้อื่นเป็นบางครั้ง

✓ เพื่อรักษามรดกประเพณีของคนไว้

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๕. ผู้ที่ทำงานทางราชการสูงกับข้าราชการ
ชั้นผู้น้อยมีความเป็นมนุษย์ต่างกัน

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๖. เวลาเราจะแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม
ไม่ต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้ง

ไม่ถูกต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้ง

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๗. เมื่อผู้บรรยายในที่ประชุมพูดไม่ไพเราะ
และไม่สนุกสนานจะหกลบ หรือคุยกับเพื่อน
ข้างใดก็ได้

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๘. ในการประชุม ถ้าเราสามารถแย้งพูด
ได้มากกว่าและเสียงดังกว่า จะได้

ประโยชน์ต่อเรามากขึ้น

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๙. นักเรียนที่เรียนชั้นสูงกว่าควรไถ่รับ

การแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าในทุก ๆ เรื่อง

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๑๐. เมื่อเราทำความเคารพประธานในที่ประชุม
ที่อายุน้อยกว่าเรา

ไม่เห็นด้วย

๓ ๒ ๑ ๐ ๑ ๑ ๒ ๓

เห็นด้วย

๑๑. ไม่ควรปฏิบัติตามมติของที่ประชุมหากมตินั้น
จะไม่ตรงกับความคิดเห็นของเรา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๒. ผู้เป็นประธานในที่ประชุมควรให้ผู้เรียนเก่ง
มีโอกาสนำมากกว่าผู้เรียนอ่อน ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๓. ไม่ควรแสดงความเคารพต่อครูอาจารย์
ที่ไม่ได้สอนเรา เพราะทำให้เสีย
เวลาเปล่า ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๔. ผู้ที่อ่อนแอมองตนกับผู้อื่นจัดว่าเป็นคน
อ่อนแอ ขาดความสง่า ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๕. เมื่อมีผู้ทำอะไรผิดพลาดควรจะหัวเราะเยาะ
เพื่อให้รู้จักตัวเองเสียบ้าง ไม่เห็นด้วย [๒|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๖. คนที่รักเพื่อนเราช่วยเรื่องส่วนตัว
เป็นการละเมิดสิทธิของเรา ไม่เห็นด้วย [๓|๑|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๗. จุลชนข้าราชการผู้ใหญ่ละเรียนเก่งช่วย
ควรจะได้รับสิทธิพิเศษหลาย ๆ อย่าง ไม่เห็นด้วย [๒|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๘. นักเรียนระดับมหาวิทยาลัยมีศักดิ์ศรีความเป็น
ประชาชนของชาติมากกว่านักเรียน
ชั้นประถมศึกษา ไม่เห็นด้วย [๓|๑|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๙. บุตรข้าราชการควรได้รับสิทธิพิเศษ
ในการเข้าศึกษาต่อมากกว่าบุตรสามัญชน ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๒๐. การปฏิบัติงานรับปรุงโรงเรียนเป็นหน้าที่
ของครูในโรงเรียนโดยเฉพาะ ประชาชน
ไม่ควรมาเกี่ยวข้อง ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย

ตอนที่ ๒

๑. จะถอนตัวออกเมื่อกลุ่มมีมติมอบหมายให้
ทำงานในสิ่งที่เราไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๒) ไม่เข้าร่วมการประชุมที่เห็นว่าเราได้รับ
ประโยชน์น้อย ไม่เห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๓) การทำงานเป็นกลุ่มเป็นการชักช้า
สู้ทำเพียงคนเดียวได้ ไม่เห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๔) การทำความสะอาดห้องเรียนเป็นหน้าที่
ของภารโรง นักเรียนไม่จำเป็นต้องช่วย ไปเห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
๕. หัวหน้าที่ก็คือผู้ที่สามารถวางแผนการทำงาน
ของกลุ่มให้ลุล่วงไปได้ทั้งหมด ไม่เห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๖) เราไม่ต้องการร่วมมือกับผู้อื่นที่ทำงาน
ที่ไม่ได้รับมอบหมายจากเรา ไปเห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๗) การทำงานร่วมกับคนอื่นจะเป็นผลให้
ตัวเราเองไม่มีผลงานที่เด่น ไม่เห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๘) เวลาแข่งขันก็ควร खेल เล่นตำแหน่ง
ที่ทำชื่อเสียงไว้แก่ตัวเรา ไม่เห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๙) คำว่า "รู้จักรักษาวินัยเป็นยอกคือ"
เหมาะที่จะนำมาใช้กับการทำงาน
ร่วมกับคณะ ไปเห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย
- (๑๐) เมื่อเราทำงานผิดพลาดคงจะถูกทางกลุ่ม
หักหัวง ก็ไม่ควรทำใหม่เพราะเสียเวลา ไม่เห็นด้วย ๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓| เห็นด้วย

- (๑๑.) การปร-เป็นผลสำเร็จของงานเป็นระยะ ๆ
เป็นการเสียเวลา เริ่มต้นทำงานช้ามาก
ดีกว่า ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๒.) หัวหน้ากรรมการพยายามค้นหาข้อบกพร่องของ
ลูกน้อง เพราะจะเก็บความลับของเขาไว้ ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๓.) การเกินขอบประจักษ์ เป็นการกระทำ
ให้ถูกต้องตามหลักประชาธิปไตยมากกว่า
วิธีอื่น ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๔.) ถ้าจะเรียนให้ให้คะแนนก็ต้องรวมมีอีก
พวกเดียวกัน และปฏิเสธบุคคลต่างคณะ ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๕.) เมื่อเห็นคนอื่นประสบความสำเร็จ
เราควรเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๖.) การปฏิบัติงานทุกอย่างต่างคนต่างทำ
ดีกว่าปรึกษาร่วมกับคนอื่น เพราะทุกคน
จะมีอีกแทน ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๗.) เมื่อเราไม่ไ้เป็นประธานหรือหัวหน้า
ก็ไม่ต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ
ของเรา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๘.) การนำเวลาผลงานที่ทำเสร็จมาแล้วมา
อภิปรายกันอีก ทำให้เสียเวลา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๑๙.) เมื่อเห็นว่าส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันแล้ว
แต่เรายังไม่ได้อภิปรายควรอภิปรายซ้ำอีก ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
- (๒๐.) เมื่อเราให้คำแนะนำแก่ผู้อื่นมาก ๆ เข้า
เขาผู้นั้นจะกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญของเรา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย

ตอนที่ ๓

๑. ฉากต่าง ๆ จากหน้าหนังสือพิมพ์
จริงทั้งหมด ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๒. เพื่อนสนิทมาชักชวนให้ทำอะไรต้องรับปาก
ไว้ก่อน แล้วค่อยคิดแก้ไข ภายหลัง ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๓. คนเราชอบซักถามปัญหา ทั้ง ๆ ที่เรื่องนั้น
เราเห็นว้างายมาก แลคงว่าเขาเป็นคน
หัวทึบ ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๔. การซักถามผู้ที่อายุน้อยกว่าเราในเรื่องที่
เรายังไม่เข้าใจ เป็นสิ่งที่น่าอาย ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๕. ถึงแม้เราจะรู้ว่ามีสิ่งใดที่ควรมาสอนนิทไป
จากความจริงก็ควรเชื่อ เพื่อผลของ
การสอบไล่ ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๖. งานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนไปค้นคว้า
รายงานได้ประโยชน์น้อยกว่าครูบอกให้เอง
ทั้งหมด ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๗. เราควรเชื่อคำแนะนำของผู้เฒ่าทุกครั้ง ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๘. ครูไทยที่สอนภาษาต่างประเทศมักจะ
ออกเสียงภาษานั้น ๆ เหมือนคนเจ้าของ
ภาษา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๙. "อกไว้ใจทาง อย่าวางใจคน"
ไม่เหมาะสมนำมาใช้กับเด็ก ๆ ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๐. การศึกษาที่มาจากสูตรทางวิทยาศาสตร์
ได้ประโยชน์ไม่คุ้มกับการเสียเวลา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย

๑๑. พ่อค้าที่ขายยาเสพติดเป็นอาชกรที่ร้ายแรง
น้อยกว่าผู้ร้ายที่ฆ่าคน ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๒. กลุ่มคนที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกัน ข่มขู่
ฝ่ายถูก โยนฝ่ายเดียว ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๓. ถ้าเพื่อนักเรียนให้เงินขบวนการเพื่อให้อภัย
นำทัศนคติในวันหยุด ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๔. การตัดสินปัญหาใด ๆ การยกมือขอต่อ
ยอมดีกว่าการประนีประนอม ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๕. การนำเอาวิธีการแก้ปัญหาของคนอื่นมา
อภิปรายในห้องเรียน ทำให้เสียเวลา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๖. ครูสมควรบังคับให้เด็กนักเรียนร่วมกัน
อภิปรายจ้กว่าเป็นวิธีสอนที่ค่าดมัย ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๗. ปัญหาที่ชาวบ้านประสบอยู่เป็นประจำ
หากไม่ตรงกับข้อสอบก็ไม่ควรนำมาพูดถึง ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๘. คนที่สอบไล่ได้ข้อที่ ๑ ย่อมจะมีความสามารถ
สูงกว่าคนที่สอบไล่ได้ข้อที่ ๑๐ ในทุกกรณี ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๑๙. การนำปัญหาต่าง ๆ มาอภิปราย ช่วยให้
คนเกิดปัญญาน้อยกว่าการท่องจำจากรา ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย
๒๐. คนที่เก่งทางวิชาคณิตศาสตร์ ย่อมฉลาด
กว่าคนที่เก่งทางวิชาภาษาไทย ไม่เห็นด้วย [๓|๒|๑|๐|-๑|-๒|-๓] เห็นด้วย

ตอนที่ ๔

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาว่า ถ้าพ่อแม่ปฏิบัติเช่นข้อความข้างล่างนี้แล้ว พ่อแม่จะ
มีความเป็นประชาธิปไตยระดับ นานที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือ น้อยที่สุด
แล้วกาเครื่องหมายถูก (/) ลงในวงว่างเหล่านั้นเพียงข้อละ ๑ ข้อ

ต่อไปนี้เป็นแบบสอบถาม ขอให้นักเรียนอ่านอย่างระมัดระวัง แล้วตอบให้ตรง
ความเป็นจริงมากที่สุด และจงเข้าใจว่า "พ่อแม่" ในข้อความทั้งหมดข้างล่างนี้
หมายถึงบุคคลที่อบรมเลี้ยงดูนักเรียนมานานที่สุด (อาจเป็น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง
ลุง ป้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ หรือบุคคลอื่นใดก็ได้ที่เป็นผู้ให้นักเรียนอาศัยอยู่กั
นานที่สุด) "เธอ" หมายถึง ตัวของนักเรียนเอง

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติกับนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. เมื่อเธอขอความช่วยเหลือ จะให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี					
๒. ยินดีให้เธอมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตามที่เธอสนใจ					
๓. แสดงความรักและให้ความอบอุ่นแก่เธออย่าง เป็นอันเอง					
๔. แต่งงานให้เธอทำพอเหมาะกับความสามารถ					
๕. ชมเชยและให้กำลังใจในขณะที่เธอทำงาน					
๖. อนุญาตให้เธอออกไปเที่ยวนอกบ้านตามสมควร					
๗. เมื่อเธอทำผิดระเบียบของครอบครัว จะชี้แจงความผิดก่อนแล้วจึงลงโทษ					
๘. เมื่อเธอเสนอความคิดเห็น พ่อแม่จะรับฟังเป็นประจำ					
๙. ให้โอกาสสขบเพื่อนต่างเพศตามสมควร					
๑๐. เมื่อเธอทำงานผิดเพี้ยนจะให้โอกาสแก้ตัวอีก					
๑๑. ให้เธอมีสิทธิในการใช้สิ่งของของครอบครัวทุกอย่าง					
๑๒. เมื่อผลการเรียนของเธอไม่ดี พ่อแม่จะให้ข้อภัยและพูดให้กำลังใจ					
๑๓. เปิดโอกาสให้เธอนำเพื่อน ๆ มาที่บ้านให้ทุกคน					

วิธีพ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๔. ยอมรับบ้างในความสามารถของเธอ					
๑๕. ให้อิสระในการที่เธอจะเลือกรับประทานอาหาร					
๑๖. ยินดีให้ความคิดเห็นเมื่อเธอต้องการขอคำปรึกษา					
๑๗. เมื่อเธอทำก็จะยกย่องชมเชย					
๑๘. เปิดโอกาสให้เธอจัดตกแต่งบ้านเรือนได้ตามสมควร			๑		
๑๙. ให้อิสระในการเลือกศึกษาต่อตามความถนัดของเธอ					
๒๐. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว ยินดีที่จะให้เธอมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหานั้น					

ตอนที่ ๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนระลึกถึงครูที่เคยสอนเรามา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงปัจจุบัน ว่าครู
ส่วนใหญ่เคยปฏิบัติ เมตตาร้างดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือ น้อยที่สุด
เพียงใด โดยการกาเครื่องหมาย / ลงในช่องนั้น ๆ เพียงข้อละ ๑ ช่องเท่านั้น

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑.	ในกรณีที่นักเรียนทำผิดอย่าง เกี่ยวกันครูลงโทษ เท่าเทียมกัน					
๒.	เมื่อครูสอนนิทานหรือเรื่องแล้ว แก่ไขให้ลูกเสีย					
๓.	ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ถ้าเหตุผลก็ ก็ส่งเสริม					
๔.	เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างกฎขึ้นในห้องเรียน เพื่อเขาเองจะได้ปฏิบัติ และรับผิดชอบร่วมกัน					
๕.	กฎและระเบียบต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
๖.	ถือว่านักเรียนทุกคนเป็นศิษย์ที่ตนจะต้อง ให้ความรู้					
๗.	ไม่ใช่เด็กเป็นที่ระบายอารมณ์ของตนเอง					
๘.	นักเรียนตอบคำถามในสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ทัน ก็ชี้แจงด้วยดี ไม่ถือว่า					
๙.	ไม่เคาเอียงรักแต่นักเรียนที่เรียนเก่ง และมีฐานะดี					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๐.	ลงโทษนักเรียนที่ทำผิดโดยเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงว่าเป็นลูกหลานของผู้ใด					
๑๑.	สามารถร่วมมือกับนักเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ได้					
๑๒.	ยินดีให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาทุกคน					
๑๓.	ไม่ถือกันเด็ก เมื่อเด็กต้องการจะไม่หา ความรู้เพิ่มเติมจากครูคนอื่น ๆ					
๑๔.	เปิดโอกาสให้นักเรียนวิจารณ์ครูเกี่ยวกับ การเรียนการสอน					
๑๕.	เมื่อตอบคำถามนักเรียนไม่ได้ก็ต้องยอมรับ ความจริงและรับจะไปหาความรู้มาตอบ ข้อข้องใจแก่เด็ก					
๑๖.	ขณะสอนได้ถามนักเรียนโดยทั่วถึง ไม่ถาม เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง					
๑๗.	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน โดยเคร่งครัด					
๑๘.	เคารพต่อมติของส่วนรวมและปฏิบัติตาม ข้อตกลงด้วยความบริสุทธิ์ใจ					
๑๙.	สนับสนุนการทำงานเป็นหมู่ การอภิปราย และการตั้งชุมนุมต่าง ๆ					
๒๐.	มีความริเริ่มในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ให้เห็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					